नियम व अटी

व्याख्या (Definitions)

या नियम व अटींमध्ये, संदर्भानुसार अन्यथा अपेक्षित नसल्यास, खालील शब्द व संज्ञांचे अर्थ पुढीलप्रमाणे असतील:

"खाते उघडण्याचा अर्ज (Account Opening Form - AOF)" म्हणजे बँकेत बचत खाते उघडण्यासाठी ग्राहकाने भरावयाचा अर्ज.

"लागू कायदा (Applicable Law)" म्हणजे कोणताही लागू असलेला कायदा, अधिनियम, नियम, विनियम, अधिसूचना, आदेश, मार्गदर्शक तत्त्वे, परिपत्रके किंवा कोणत्याही सक्षम प्राधिकरणाने, त्यात भारतीय रिझर्व्ह बँक (RBI) यांचाही समावेश आहे, वेळोवेळी जारी केलेले निर्देश.

"बँक" म्हणजे NSDL Payments Bank Limited, कंपनी अधिनियम, 2013 अंतर्गत स्थापन झालेली पेमेंट्स बँक, ज्याचे नोंदणीकृत कार्यालय 401, चौथा मजला, टॉवर-3, वन इंटरनॅशनल सेंटर, सेनापती बापट मार्ग, प्रभादेवी, मुंबई – 400013 येथे आहे.

"ग्राहक" म्हणजे भारतीय रिझर्व्ह बँकेच्या मार्गदर्शक तत्त्वांनुसार खाते उघडण्यास पात्र असलेली, 18 वर्षे किंवा त्याहून अधिक वयाची व्यक्ती, जिने NSDL Payments Bank मध्ये खाते उघडले असून या नियम व अटी स्वीकारल्या आहेत.

"KYC" म्हणजे बँकेस लागू असलेली Know Your Customer (आपल्या ग्राहकाची ओळख) संबंधी प्रक्रिया व मार्गदर्शक तत्त्वे.

"तिमाही" म्हणजे आर्थिक वर्षातील पुढील कालावधी:

- एप्रिल ते जून
- जुलै ते सप्टेंबर
- ऑक्टोबर ते डिसेंबर
- जानेवारी ते मार्च

"RBI" म्हणजे भारतीय रिझर्व्ह बँक (Reserve Bank of India).

"सेवा" म्हणजे बँकेद्वारे खात्याशी संबंधित पुरविण्यात येणाऱ्या सर्व सुविधा व सेवा.

"UIDAI" म्हणजे भारतीय विशिष्ट ओळख प्राधिकरण (Unique Identification Authority of India).

"वेबसाइट" म्हणजे बँकेची अधिकृत वेबसाइट.

अर्थ लावणे (Interpretation)

या नियम व अटींमध्ये एकवचनी शब्दांचा अर्थ आवश्यकतेनुसार अनेकवचनी आणि अनेकवचनी शब्दांचा अर्थ एकवचनी असा देखील घेतला जाईल.

"समाविष्ट आहे (Includes)" या शब्दाचा अर्थ "यापुरते मर्यादित नाही" असा मानला जाईल.

कोणत्याही लिंगासाठी वापरलेले शब्द इतर सर्व लिंगांनाही लागू असतील.

कोणत्याही कायद्याचा किंवा अधिनियमाचा उल्लेख हा त्या कायद्यात वेळोवेळी करण्यात आलेल्या सुधारणा, पुनर्प्रवर्तन (Re-enactment) किंवा त्याऐवजी लागू करण्यात आलेल्या तरतुदींनाही लागू राहील.

या नियम व अटींमधील शीर्षके (Headings) केवळ सोयीसाठी दिलेली असून त्यांचा नियमांच्या अर्थ किंवा व्याख्येवर कोणताही परिणाम होणार नाही.

नियम व अटींची लागूता (Applicability of Terms)

ग्राहकाने बँकेकडून उपलब्ध करून दिलेल्या खात्याचा वापर करण्यापूर्वी हे नियम व अटी काळजीपूर्वक वाचून पूर्णपणे समजून घ्याव्यात.

बँकेच्या सेवांचा वापर केल्यास ग्राहकाने या नियम व अटी स्वीकारल्या आहेत, असे मानले जाईल.

हे नियम व अटी ग्राहक आणि बँक यांच्यातील वैध कराराचा भाग असतील.

हे नियम बँकेच्या इतर कोणत्याही उत्पादन, सेवा किंवा खात्यांसाठी लागू असलेल्या नियम व अटींव्यतिरिक्त असतील.

बँक लागू कायदे, नियामक मार्गदर्शक तत्त्वे आणि आपल्या अंतर्गत धोरणांनुसार या नियम व अटींमध्ये वेळोवेळी सुधारणा, बदल किंवा अद्ययावत करण्याचा अधिकार राखून ठेवते.

अशा सुधारित नियम व अटी ग्राहकावर बंधनकारक असतील.

खाते उघडण्यासाठी अर्ज सादर करून ग्राहकाने हे नियम व अटी वाचल्या, समजल्या आणि स्वीकारल्या असल्याचे मानले जाईल.

खाते उघडणे, संचालन व व्यवस्थापन

खाते उघडणे

खाते उघडण्याची प्रक्रिया बँकेच्या अंतर्गत धोरणांनुसार आणि लागू कायद्यांनुसार राबविण्यात येईल.

ग्राहकाने बँकेने निर्धारित केलेल्या नमुन्यातील Account Opening Form (AOF) योग्य प्रकारे भरून आवश्यक कागदपत्रांसह सादर करणे आवश्यक आहे.

या कागदपत्रांमध्ये पुढील बाबींचा समावेश असू शकतो:

- Officially Valid Document (OVD)
- PAN
- बँकेने वेळोवेळी आवश्यक ठरविलेली इतर कागदपत्रे.

ग्राहकाने आयकर नियम, 1962 नुसार आवश्यक PAN अथवा त्याऐवजी मान्य असलेला अन्य दस्तऐवज सादर करणे आवश्यक आहे.

KYC प्रक्रिया पूर्ण करण्यासाठी अथवा ग्राहकाची पात्रता तपासण्यासाठी बँक आवश्यकतेनुसार अतिरिक्त माहिती किंवा कागदपत्रे मागवू शकते.

सर्व आवश्यक कागदपत्रे प्राप्त झाल्यानंतर आणि ओळख, प्रमाणीकरण (Authentication) व पडताळणी (Verification) यशस्वीरित्या पूर्ण झाल्यानंतरच खाते सक्रिय (Activate) केले जाईल.

फक्त अर्ज स्वीकारला किंवा प्रारंभिक रक्कम जमा झाली म्हणून खाते मंजूर झाले आहे, असे समजले जाणार नाही.

ग्राहकाने सादर केलेली कागदपत्रे अपुरी, चुकीची किंवा KYC नियमांनुसार समाधानकारक नसल्यास, अथवा इतर कोणत्याही योग्य कारणास्तव, बँक कोणतेही कारण न देता खाते उघडण्यास नकार देऊ शकते.

जर खाते उघडण्यात आले नाही, तर प्रारंभिक ठेव रकमेवर कोणतेही व्याज देय राहणार नाही. ती रक्कम ग्राहकाला इलेक्ट्रॉनिक माध्यमातून परत केली जाईल.

खाते सक्रिय होईपर्यंत त्याला दिलेला खाते क्रमांक Freeze स्थितीत ठेवण्यात येईल.

बँकेला KYC प्रक्रिया पूर्ण करता आली नाही तर खाते उघडले जाणार नाही आणि ग्राहकाला कोणतीही बँकिंग सेवा उपलब्ध करून दिली जाणार नाही.

कृपया लक्षात घ्या की बचत खाते (Savings Account) व्यावसायिक (Business) उद्देशांसाठी उघडता येणार नाही.

KYC साठी ग्राहकाची संमती व प्राधिकरण

(Customer Consent and Authorization for KYC)

खाते उघडण्याच्या उद्देशाने आणि लागू कायदे तसेच बँकेच्या धोरणानुसार KYC प्रक्रिया पूर्ण करण्यासाठी ग्राहक पुढील बाबींना स्पष्ट संमती व प्राधिकरण देतो/देते:

1. ग्राहकाने दिलेली माहिती बँक केवळ KYC प्रक्रिया पूर्ण करण्यासाठी, खाते उघडण्यासाठी आणि लागू कायद्यांनुसार आवश्यक असलेल्या उद्देशांसाठीच वापरेल. कायद्याने आवश्यक असल्याशिवाय ही माहिती इतर कोणत्याही कारणासाठी वापरली जाणार नाही.
2. ग्राहक अथवा त्याच्या अधिकृत प्रतिनिधीची वैयक्तिक माहिती बँक कोणत्याही तृतीय पक्षास उघड करणार नाही, जोपर्यंत लागू कायद्यांनुसार अथवा सक्षम प्राधिकरणाच्या निर्देशानुसार तसे करणे आवश्यक नसते.
3. ग्राहक बँकेस लागू कायद्यांनुसार त्याची KYC माहिती Central KYC Registry (CKYCR/CERSAI) मध्ये अपलोड करण्यास अधिकृत करतो. ग्राहकाच्या माहितीची गोपनीयता व सुरक्षितता राखण्यासाठी बँक आवश्यक ती सर्व खबरदारी घेईल.

FATCA घोषणा

(FATCA Declaration)

केंद्रीय प्रत्यक्ष कर मंडळाने (CBDT) आयकर नियम, 1962 अंतर्गत नियम 114F ते 114H लागू केले आहेत. त्यानुसार बँकेस ग्राहकांकडून अतिरिक्त वैयक्तिक माहिती, कर निवासी (Tax Residency) संबंधी माहिती, लाभधारक मालक (Beneficial Owner) यांचा तपशील तसेच आवश्यक घोषणा व कागदपत्रे घेणे बंधनकारक आहे.

आवश्यकतेनुसार खात्याशी संबंधित माहिती कर प्राधिकरणे, अधिकृत संस्था किंवा कायद्याने अधिकृत इतर संस्थांना उपलब्ध करून दिली जाऊ शकते.

ग्राहकाने दिलेल्या माहितीमध्ये कोणताही बदल झाल्यास, त्याची माहिती 30 दिवसांच्या आत बँकेला देणे आवश्यक राहील.

ग्राहकाला त्याच्या कर निवासी दर्जाबाबत शंका असल्यास, त्याने स्वतःच्या कर सल्लागाराचा सल्ला घ्यावा.

जर ग्राहक अमेरिकेचा (USA) नागरिक, रहिवासी किंवा Green Card धारक असेल, तर त्याने United States हा कर निवासी देश म्हणून नमूद करून त्याचा Tax Identification Number (TIN) देणे आवश्यक आहे.

सेवा (Services)

बँक ग्राहकाला उपलब्ध करून देत असलेल्या सेवा बँकेची वेबसाइट, मोबाईल ॲप किंवा ग्राहक सेवा केंद्राद्वारे पुरविल्या जातील.

या सेवा संबंधित नियम व अटी तसेच आवश्यक पडताळणी पूर्ण झाल्यानंतरच उपलब्ध होतील.

बँक खालील सुविधा उपलब्ध करून देणार नाही:

- कोणत्याही प्रकारचे कर्ज (Loan) किंवा Credit Card
- Cheque Book
- Demand Draft
- Pay Order

कार्यान्वित खाती (Operating Accounts)

वैयक्तिक खात्याचे संचालन केवळ खातेदार स्वतः किंवा त्याने विधिपूर्वक अधिकृत केलेल्या Power of Attorney धारकाद्वारेच केले जाईल.

बँक वेळोवेळी ग्राहकाला खालील कागदपत्रे उपलब्ध करून देऊ शकते:

- खात्याचे विवरणपत्र (Statement of Account)
- शिल्लक प्रमाणपत्र (Balance Confirmation Certificate)
- खात्याशी संबंधित इतर आवश्यक कागदपत्रे

ग्राहकाने पत्रव्यवहाराच्या पत्त्यात (Correspondence Address) झालेल्या कोणत्याही बदलाची माहिती तात्काळ बँकेला द्यावी.

ग्राहकाने पत्ता अद्ययावत न केल्यामुळे कागदपत्रे चुकीच्या पत्त्यावर गेल्यास किंवा त्यातून कोणतीही हानी झाल्यास त्यासाठी बँक जबाबदार राहणार नाही.

ग्राहकाने खात्यात बँकेने वेळोवेळी निश्चित केलेली Average Monthly Balance (AMB) राखणे आवश्यक आहे.

जर ग्राहकाने आवश्यक AMB राखली नाही, तर बँक लागू शुल्क आकारू शकते. मात्र, अशा शुल्काची अंमलबजावणी करण्यापूर्वी ग्राहकाला किमान एक महिन्याची पूर्वसूचना दिली जाईल.

बँक ग्राहकाला SMS, ई-मेल, पत्र किंवा इतर योग्य माध्यमातून सूचित करेल की, निर्धारित कालावधीत AMB राखण्यात अपयश आल्यास लागू शुल्क आकारले जाईल.

AMB किंवा त्यासंबंधित शुल्कांमध्ये भविष्यात कोणताही बदल झाल्यास त्याची माहिती देखील ग्राहकाला किमान एक महिना आधी दिली जाईल.

परकीय आवक धनप्रेषण प्रमाणपत्र (FIRC)

(Foreign Inward Remittance Certificate)

सामान्य बँकिंग प्रक्रियेद्वारे प्राप्त होणाऱ्या परदेशी रकमेव्यतिरिक्त, बँक अनिवासी भारतीय (NRI) कडून थेट ठेव (Deposit) स्वीकारणार नाही.

जर ग्राहकाच्या खात्यात परदेशातून कोणतीही रक्कम जमा झाली, तर ग्राहकाने ती रक्कम जमा झाल्यापासून 7 (सात) दिवसांच्या आत त्या रकमेचा उद्देश व आवश्यक कागदपत्रे बँकेला सादर करणे आवश्यक राहील.

आवश्यक माहिती किंवा कागदपत्रे वेळेत न दिल्यास बँकेवर Foreign Inward Remittance Certificate (FIRC) जारी करण्याची कोणतीही जबाबदारी राहणार नाही.

अशा परिस्थितीत उपलब्ध माहितीनुसार FIRC जारी करायचे किंवा नाकारायचे याचा निर्णय बँक आपल्या विवेकाधिकाराने घेईल.

निष्क्रिय व सुप्त खाते

(Inactive / Dormant Account)

बँक पुढीलप्रमाणे खात्याचे वर्गीकरण करू शकते:

(अ) निष्क्रिय खाते (Inactive Account)

ग्राहकाकडून सलग 12 महिने कोणताही व्यवहार (Customer-induced Transaction) न झाल्यास संबंधित खाते निष्क्रिय (Inactive) म्हणून वर्गीकृत केले जाईल.

(ब) सुप्त / निष्क्रिय खाते (Dormant / Inoperative Account)

ग्राहकाकडून सलग 24 महिने कोणताही व्यवहार न झाल्यास संबंधित खाते सुप्त (Dormant / Inoperative) म्हणून वर्गीकृत केले जाईल.

Customer-induced Transaction म्हणजे ग्राहकाने स्वतः केलेला जमा (Credit) किंवा डेबिट (Debit) व्यवहार. तथापि, बँकेकडून जमा होणारे व्याज, सेवा शुल्क वसुली किंवा बँकेकडून केलेले इतर व्यवहार यामध्ये समाविष्ट होणार नाहीत.

ग्राहकाचे व्यवहार पुढील माध्यमांतून होऊ शकतात, परंतु केवळ त्यापुरते मर्यादित नाहीत:

- मोबाईल बँकिंग
- इंटरनेट बँकिंग
- UPI
- NEFT
- RTGS
- IMPS
- Standing Instructions
- ECS
- इतर इलेक्ट्रॉनिक व्यवहार

जर खात्यामध्ये दीर्घकाळ कोणताही व्यवहार झाला नाही, तर बँक ग्राहकाशी संपर्क साधून खाते वापरण्याचा हेतू विचारू शकते.

ग्राहकाने खाते चालू ठेवण्याची इच्छा व्यक्त केल्यास, बँक आपल्या विवेकाधिकाराने खाते पुढील एक वर्षासाठी सक्रिय श्रेणीत ठेवू शकते.

त्या कालावधीतही व्यवहार न झाल्यास, खाते सुप्त (Dormant) म्हणून वर्गीकृत केले जाईल.

सुप्त किंवा निष्क्रिय खात्यावर उपलब्ध असलेल्या काही सेवा बँक तात्पुरत्या स्वरूपात बंद किंवा मर्यादित करू शकते.

असे खाते पुन्हा सक्रिय करण्यासाठी ग्राहकाने आवश्यक KYC कागदपत्रांसह लेखी विनंती सादर करावी.

निष्क्रिय किंवा सुप्त खाते पुन्हा सक्रिय करण्यासाठी बँक कोणतेही शुल्क आकारणार नाही.

खाते गोठविणे (Account Freezing)

पुढील परिस्थितींमध्ये बँक ग्राहकाचे खाते गोठविण्याचा (Freeze) अधिकार राखून ठेवते:

- खात्यामधील व्यवहार संशयास्पद असल्याचे बँकेच्या निदर्शनास आल्यास.
- खात्याचा वापर फसवणूक, Money Mule, अनधिकृत निधी हस्तांतरण किंवा बेकायदेशीर व्यवहारांसाठी होत असल्याचा संशय आल्यास.
- न्यायालय, RBI किंवा इतर सक्षम सरकारी/नियामक प्राधिकरणाकडून खाते गोठविण्याचे निर्देश प्राप्त झाल्यास.

शक्य असल्यास बँक ग्राहकाला पूर्वसूचना देईल. तथापि, कायद्यानुसार किंवा नियामक निर्देशांनुसार पूर्वसूचना देणे आवश्यक नसल्यास बँक कोणतीही पूर्वसूचना न देता खाते गोठवू शकते.

खाते गोठविले असले तरी लागू नियमांनुसार त्यावरील व्याज जमा होत राहील.

ओव्हरड्रॉईंग (Overdrawing)

ग्राहकाने कोणताही व्यवहार करण्यापूर्वी खात्यात पुरेशी शिल्लक उपलब्ध असल्याची खात्री करावी.

खात्यात आवश्यक शिल्लक उपलब्ध नसल्यास संबंधित व्यवहार नाकारला जाऊ शकतो.

अपुऱ्या शिल्लकीमुळे व्यवहार पूर्ण न झाल्यास त्यासाठी बँक जबाबदार राहणार नाही.

बँकेची थकबाकी वसूल करण्याचा अधिकार (Recovery)

खात्यामध्ये सेवा शुल्क, दंड, कर किंवा बँकेस देय इतर कोणतीही रक्कम भरण्यासाठी पुरेशी शिल्लक उपलब्ध नसल्यास, ग्राहक बँकेस त्याच्या खात्यातील विद्यमान किंवा भविष्यात जमा होणाऱ्या रकमेतील आवश्यक रक्कम समायोजित (Set-off) करण्याचा अधिकार प्रदान करतो.

₹2,00,000 पेक्षा जास्त शिल्लक रकमेचे व्यवस्थापन

(Treatment of Customer Balances Exceeding ₹2,00,000)

लागू कायद्यानुसार ग्राहकाच्या सर्व बचत खाती, चालू खाती, वॉलेट इत्यादींमधील एकूण दिवसअखेरची (End of Day) शिल्लक ₹2,00,000 (दोन लाख रुपये) किंवा भारतीय रिझर्व्ह बँकेने वेळोवेळी निश्चित केलेल्या मर्यादेपेक्षा जास्त असू शकत नाही.

या मर्यादेत सुरक्षा ठेव (Security Deposit) किंवा Earnest Money Deposit यांचा समावेश केला जाणार नाही.

ही मर्यादा ओलांडल्यास, ग्राहकाच्या संमतीने अतिरिक्त रक्कम इतर अनुसूचित व्यावसायिक बँक किंवा Small Finance Bank मधील ग्राहकाच्या खात्यात Sweep करण्याची व्यवस्था बँक करू शकते.

ग्राहक अशा Sweep सुविधेसाठी आपली संमती देतो.

ग्राहकास हे मान्य आहे की संबंधित भागीदार बँकेत जमा केलेल्या रकमेवरील व्याज त्या बँकेच्या नियमांनुसार दिले जाईल.

भागीदार बँकेतील खात्यावर NSDL Payments Bank ला कोणताही प्रत्यक्ष व्यवहार करण्याचा अधिकार राहणार नाही.

ग्राहकाने दिलेल्या Power of Attorney किंवा इतर कोणत्याही परवानगीच्या आधारे देखील NSDL Payments Bank त्या भागीदार बँकेच्या खात्यातून डेबिट व्यवहार सुरू करू शकणार नाही.

भागीदार बँक खाते उघडण्याचा अर्ज स्वीकारणे किंवा नाकारणे हा तिचा स्वतंत्र अधिकार असेल.

जर भागीदार बँकेने खाते उघडण्यास नकार दिला, तर NSDL Payments Bank ग्राहकाला त्याची माहिती देईल आणि Sweep सुविधा बंद केली जाईल.

अशा परिस्थितीत ₹2,00,000 पेक्षा जास्त रकमेवर कोणतेही व्याज देण्याची जबाबदारी NSDL Payments Bank वर राहणार नाही.

ग्राहकाने अतिरिक्त रक्कम इतर पात्र बँक खात्यात हस्तांतरित करण्याची व्यवस्था करावी.

आवश्यक असल्यास बँक ग्राहकाशी त्याच्या नोंदणीकृत मोबाईल क्रमांक किंवा ई-मेलद्वारे संपर्क साधू शकते.

खाते बंद करणे (Closure of Account)

ग्राहक पुढील बाबींशी सहमत आहे की, आवश्यकतेनुसार पूर्वसूचना देऊन किंवा लागू कायद्यानुसार पूर्वसूचना न देता, बँक खालील परिस्थितींमध्ये खाते बंद (Close) किंवा गोठविण्याचा (Freeze) अधिकार राखून ठेवते:

- KYC पडताळणीसाठी सादर केलेली कागदपत्रे अपुरी, चुकीची, बनावट किंवा दिशाभूल करणारी असल्याचे आढळल्यास.
- फसवणूक, आर्थिक गैरव्यवहार, सुरक्षा धोक्यात येण्याची शक्यता किंवा इतर कोणत्याही गंभीर कारणास्तव बँकेला खाते बंद करणे आवश्यक वाटल्यास.
- न्यायालय, भारतीय रिझर्व्ह बँक किंवा इतर सक्षम प्राधिकरणाच्या आदेशानुसार.

जर ग्राहकाने खाते उघडल्यानंतर 15 दिवसांचा Free Look Period संपल्यानंतर आणि खाते उघडल्यापासून एक वर्षाच्या आत खाते बंद करण्याची विनंती केली, तर बँकेच्या Schedule of Fees & Charges नुसार खाते बंद करण्याचे शुल्क आकारले जाईल.

ग्राहक कोणत्याही वेळी किमान 14 दिवसांची लेखी पूर्वसूचना देऊन खाते बंद करण्याची विनंती करू शकतो.

खाते प्रत्यक्षात बंद होईपर्यंत खात्यामार्फत केलेल्या सर्व व्यवहारांची जबाबदारी ग्राहकाची राहील.

जर खाते 90 दिवसांपेक्षा अधिक कालावधीपर्यंत निष्क्रिय, सुप्त किंवा शून्य शिल्लक (Zero Balance) स्थितीत असेल आणि कोणताही आर्थिक व्यवहार झाला नसेल, तर बँक ग्राहकाला 30 दिवसांची पूर्वसूचना देऊन खाते बंद करू शकते.

पूर्वसूचना दिल्यानंतरही ग्राहकाने खाते सक्रिय केले नाही, तर बँक कोणत्याही अतिरिक्त जबाबदारीशिवाय खाते बंद करू शकते.

व्यवहार (Transactions)

खात्याशी संबंधित सर्व आर्थिक (Financial) व बिगर-आर्थिक (Non-financial) सूचना ग्राहकाने केवळ बँकेने अधिकृत केलेल्या माध्यमांद्वारेच द्याव्यात.

अधिकृत माध्यमांव्यतिरिक्त प्राप्त झालेल्या सूचनांवर कार्य करण्याचे बंधन बँकेवर राहणार नाही.

तथापि, आवश्यक वाटल्यास बँक आपल्या विवेकाधिकाराने अशा सूचनांवर कार्यवाही करू शकते.

बँकेच्या नोंदींमध्ये (Records) नमूद केलेले व्यवहार अंतिम व ग्राह्य मानले जातील आणि ते ग्राहकावर बंधनकारक असतील.

ग्राहकाने प्रत्येक व्यवहारासाठी खाते क्रमांक, लाभार्थ्याची माहिती (Beneficiary Details) आणि इतर आवश्यक तपशील अचूकपणे नमूद करणे आवश्यक आहे.

ग्राहकाने चुकीची किंवा अपूर्ण माहिती दिल्यामुळे व्यवहारात त्रुटी झाल्यास किंवा नुकसान झाल्यास त्यासाठी बँक जबाबदार राहणार नाही.

अनधिकृत व्यवहारांच्या बाबतीत ग्राहकाची जबाबदारी लागू कायद्यांनुसार निश्चित केली जाईल.

ज्या प्रकरणांमध्ये ग्राहकाला Zero Liability किंवा Limited Liability लागू होत असेल, अशा परिस्थितीत ग्राहकाने वेळेत माहिती दिल्यानंतर बँक लागू नियमांनुसार संबंधित रक्कम ग्राहकाच्या खात्यात जमा करेल.

व्यवहारांसाठी लागू असलेल्या मर्यादा (Transaction Limits) वेळोवेळी बँकेच्या वेबसाइटवर प्रकाशित केल्या जातील.

इलेक्ट्रॉनिक व्यवहार (Electronic Transactions)

ग्राहक बँकेने वेळोवेळी जाहीर केलेल्या इलेक्ट्रॉनिक बँकिंग सेवांशी संबंधित नियम व अटींचे पालन करण्यास सहमत आहे.

वेबसाइट, मोबाईल ॲप, इंटरनेट, ई-मेल, दूरध्वनी, इलेक्ट्रॉनिक नेटवर्क किंवा बँकेने अधिकृत केलेल्या इतर माध्यमांद्वारे केलेले सर्व व्यवहार, लागू नियम व अटींचे पालन करून करण्यात आल्यास, वैध व बंधनकारक मानले जातील.

इलेक्ट्रॉनिक बँकिंग सेवांचा लाभ घेण्यासाठी ग्राहकाने SMS व ई-मेल अलर्ट सुविधा सक्रिय ठेवणे आवश्यक आहे.

अनधिकृत इलेक्ट्रॉनिक व्यवहार झाल्यास ग्राहकाने त्याची माहिती तात्काळ बँकेला द्यावी.

लागू नियमांनुसार ग्राहकाला Zero Liability किंवा Limited Liability लागू असल्यास, बँक संबंधित रक्कम निर्धारित कालावधीत ग्राहकाच्या खात्यात जमा करेल.

डिजिटल बँकिंग (Digital Banking)

बँकेच्या डिजिटल बँकिंग सेवा मोबाईल बँकिंग ॲपद्वारे उपलब्ध करून दिल्या जातात.

ग्राहकाने मोबाईल ॲप केवळ अधिकृत स्रोतांमधून, जसे की Google Play Store किंवा Apple App Store, डाउनलोड करावे.

डिजिटल बँकिंग सेवांचा वापर केल्यास ग्राहकाने त्या सेवांसाठी लागू असलेले नियम व अटी स्वीकारल्याचे मानले जाईल.

ग्राहक पुढील गोपनीय माहिती कोणत्याही व्यक्तीस किंवा संस्थेस देणार नाही:

- User ID
- Password
- MPIN
- OTP
- Debit Card PIN
- CVV
- इतर कोणतीही गोपनीय प्रमाणीकरण माहिती

बँक कोणत्याही परिस्थितीत फोन, SMS, ई-मेल, WhatsApp, सोशल मीडिया किंवा इतर कोणत्याही माध्यमातून OTP, MPIN, Password, Debit Card PIN किंवा CVV विचारत नाही.

ग्राहकाने स्वतः ही माहिती इतरांना दिल्यामुळे कोणताही अनधिकृत व्यवहार झाल्यास किंवा आर्थिक नुकसान झाल्यास त्यासाठी बँक जबाबदार राहणार नाही.

ग्राहकाने कोणताही संशयास्पद किंवा अनधिकृत व्यवहार आढळल्यास त्याची माहिती तात्काळ बँकेच्या ग्राहक सेवा केंद्राला किंवा बँकेने अधिकृत केलेल्या इतर माध्यमांद्वारे द्यावी.

ग्राहकाला सूचना देण्यात जितका विलंब होईल, तितका संभाव्य आर्थिक नुकसानीचा धोका वाढू शकतो.

म्हणूनच ग्राहकाने SMS व ई-मेल अलर्ट सेवा नेहमी सक्रिय ठेवाव्यात.

चॅनेल सुविधा (Channel Facilities)

ग्राहक समजतो आणि सहमती देतो की, खात्याचे संचालन केवळ बँकेने उपलब्ध करून दिलेल्या डिजिटल माध्यमांद्वारेच करता येईल, ज्यांचा तपशील वेळोवेळी बँकेच्या वेबसाइटवर प्रकाशित केला जाईल.

बँकेद्वारे उपलब्ध करून दिल्या जाणाऱ्या सर्व सेवा व चॅनेल सुविधा, बँकेच्या वेबसाइटवर वेळोवेळी प्रकाशित करण्यात आलेल्या नियम व अटी, व्यवहार मर्यादा (Transaction Limits) तसेच इतर लागू अटींच्या अधीन असतील.

या सुविधांचा वापर केल्यास, ग्राहकाने संबंधित नियम व अटी स्वीकारल्या आहेत, असे मानले जाईल.

ग्राहक कोणत्याही परिस्थितीत खालील गोपनीय माहिती कोणत्याही व्यक्तीस किंवा संस्थेस उघड करणार नाही:

- Customer ID
- User ID
- Password
- MPIN
- OTP
- Debit Card PIN
- CVV
- इतर कोणतीही गोपनीय Authentication Credentials

बँक कोणत्याही परिस्थितीत फोन, SMS, ई-मेल, WhatsApp, सोशल मीडिया किंवा इतर कोणत्याही माध्यमातून वरील माहिती विचारत नाही.

ग्राहकाने स्वतः अशा गोपनीय माहितीची देवाणघेवाण केल्यामुळे झालेल्या कोणत्याही अनधिकृत व्यवहारासाठी किंवा आर्थिक नुकसानीसाठी बँक जबाबदार राहणार नाही.

अशा कोणत्याही घटनेची माहिती ग्राहकाने तात्काळ बँकेला द्यावी.

डेबिट कार्ड (Debit Cards)

Virtual / Physical Debit Cards

ग्राहक Virtual Debit Card किंवा Physical Debit Card संदर्भात पुढील नियम व अटी मान्य करतो:

1. Virtual Debit Card किंवा Physical Debit Card ग्राहकाच्या स्पष्ट विनंतीनंतरच जारी करण्यात येईल. ग्राहकाच्या संमतीशिवाय कोणतेही कार्ड जारी केले जाणार नाही.

2. Debit Card चा वापर Foreign Exchange Management Act, 1999 (FEMA) तसेच त्याअंतर्गत लागू असलेल्या सर्व नियम व विनियमांनुसार करणे आवश्यक राहील.
3. Debit Card हरवल्यास, चोरी झाल्यास, त्याचा अनधिकृत वापर झाल्यास किंवा खात्यात कोणताही संशयास्पद व्यवहार आढळल्यास, ग्राहकाने तात्काळ बँकेच्या Customer Care Centre ला माहिती द्यावी.
4. पुढील परिस्थितींमध्ये झालेल्या नुकसानीसाठी बँक जबाबदार राहणार नाही:
    a. Debit Card हरवणे किंवा चोरी होणे.
    b. ग्राहकाच्या निष्काळजीपणामुळे झालेला अनधिकृत वापर.
    c. Payment System मधील तांत्रिक बिघाड.

तथापि, बँकेच्या प्रणालीतील त्रुटी, सुरक्षा व्यवस्थेतील कमतरता किंवा बँकेच्या निष्काळजीपणामुळे नुकसान झाल्यास, बँक लागू कायद्यांनुसार जबाबदार राहील.

5. Debit Card वर लागू होणारे शुल्क, ग्राहकाने निवडलेल्या कार्डच्या प्रकारानुसार (उदा. Classic / Platinum) बँकेच्या Schedule of Charges नुसार आकारले जातील.
6. Debit Card द्वारे केलेल्या व्यवहारांची रक्कम सामान्यतः व्यवहाराच्या दिनांकापासून तीन (3) दिवसांच्या आत ग्राहकाच्या खात्यातून डेबिट करण्यात येईल.
7. जारी केलेल्या Debit Card ची वैधता पाच (5) वर्षे राहील. त्यानंतर बँक आवश्यकतेनुसार KYC पडताळणी पूर्ण करून कार्डचे नूतनीकरण (Renewal) करू शकते.
8. बँक कोणत्याही परिस्थितीत ग्राहकाकडून Debit Card PIN, CVV किंवा OTP विचारत नाही.

ग्राहकाने ही माहिती सुरक्षित ठेवावी आणि कोणत्याही व्यक्तीस उघड करू नये.

ग्राहकाने PIN किंवा CVV अशा ठिकाणी लिहून ठेवू नये किंवा संग्रहित करू नये, जिथे इतर व्यक्तींना त्याचा प्रवेश मिळू शकतो.

9. Debit Card संदर्भातील नियम व अटींमध्ये कोणताही बदल झाल्यास, बँक तो बदल लागू होण्यापूर्वी किमान 30 (तीस) दिवसांची पूर्वसूचना ग्राहकास देईल.

जर ग्राहकाने या कालावधीत कोणतीही हरकत नोंदविली नाही, तर सुधारित नियम व अटी ग्राहकाने स्वीकारल्या आहेत, असे मानले जाईल.

10. ग्राहकाच्या स्पष्ट संमतीशिवाय बँक Debit Card संबंधी कोणतीही माहिती तृतीय पक्षास उपलब्ध करून देणार नाही, जोपर्यंत लागू कायद्यांनुसार तसे करणे आवश्यक नसते.

व्हर्च्युअल/फिजिकल डेबिट कार्ड आणि पासवर्ड्सची सुरक्षितता

(Safe Keep of Virtual/Physical Debit Card and Passwords)

ग्राहक पुढील बाबींची गोपनीयता आणि सुरक्षितता राखण्यास पूर्णपणे जबाबदार राहील:

- Debit Card
- Virtual Debit Card
- User ID
- Password
- MPIN
- Debit Card PIN
- CVV
- OTP
- खात्याचे विवरणपत्र (Account Statement)
- इतर सर्व गोपनीय (Authentication Credentials)

ग्राहकाने वरील माहिती कोणत्याही व्यक्तीस उघड करू नये.

ग्राहकाच्या निष्काळजीपणामुळे, चुकीच्या वापरामुळे किंवा गोपनीय माहिती इतरांना उपलब्ध करून दिल्यामुळे झालेल्या कोणत्याही फसवणूकपूर्ण व्यवहारासाठी बँक जबाबदार राहणार नाही.

1.1 अधिकृत पेमेंट सिस्टिमद्वारे अयशस्वी व्यवहारांसाठी टर्न अराउंड टाइम (TAT) आणि ग्राहक नुकसानभरपाईचे एकसंधीकरण

TAT संदर्भातील सर्वसाधारण सूचना:

TAT चे तत्त्व खालीलप्रमाणे आहे:

अ) जर व्यवहार हा 'क्रेडिट-पुश' निधी हस्तांतरण प्रकारचा असेल आणि प्रेषकाच्या खात्यातून रक्कम डेबिट झाली असेल, परंतु लाभार्थ्याच्या खात्यात रक्कम जमा झाली नसेल, तर निर्धारित कालावधीत ती रक्कम जमा करणे आवश्यक आहे. निर्धारित कालावधीत रक्कम जमा न झाल्यास लाभार्थ्याला दंड/नुकसानभरपाई देणे बंधनकारक राहील.

ब) जर व्यवहार सुरू करण्यात प्रेषक बँकेकडून निर्धारित TAT पेक्षा अधिक विलंब झाला असेल, तर संबंधित दंड/नुकसानभरपाई प्रेषकाला देण्यात येईल.

'अयशस्वी व्यवहार' (Failed Transaction) म्हणजे असा व्यवहार जो ग्राहकाच्या चुकीमुळे नव्हे तर इतर कारणांमुळे पूर्ण होऊ शकला नाही, जसे की संवाद प्रणालीतील अडथळे, एटीएममध्ये रोख रक्कम उपलब्ध नसणे, सत्राचा कालावधी संपणे (Session Timeout) इत्यादी.

यामध्ये अशा व्यवहारांचाही समावेश होतो, ज्यामध्ये अपूर्ण किंवा चुकीच्या माहितीद्वारे लाभार्थ्याच्या खात्यात रक्कम जमा करता आली नाही किंवा रिव्हर्सल व्यवहार सुरू करण्यात विलंब झाला.

Acquirer, Beneficiary, Issuer, Remitter इत्यादी संज्ञांना बँकिंग क्षेत्रात प्रचलित असलेले अर्थ लागू राहतील.

- T म्हणजे व्यवहाराचा दिवस असून तो कॅलेंडर दिनांकास संदर्भित करतो.
- R म्हणजे ज्या दिवशी रिव्हर्सल प्रक्रिया पूर्ण होते आणि रक्कम जारीकर्ता/प्रेषकाकडे प्राप्त होते तो दिवस. लाभार्थी बाजूकडून निधी प्राप्त झालेल्या त्याच दिवशी जारीकर्ता/प्रेषकाकडे रिव्हर्सल पूर्ण करणे आवश्यक आहे.

येथे "बँक" या संज्ञेमध्ये अधिकृतपणे कार्यरत असलेल्या बिगर-बँक संस्थांचाही समावेश होतो.

या चौकटीमध्ये देशांतर्गत व्यवहार (ज्यात प्रेषक आणि लाभार्थी दोघेही भारतात आहेत) समाविष्ट आहेत.

कृपया खालील बाबी लक्षात घ्याव्यात:

1. निर्धारित TAT ही अयशस्वी व्यवहारांचे निराकरण करण्याची कमाल मर्यादा आहे.
2. बँका आणि इतर प्रणाली सहभागी संस्थांनी अशा व्यवहारांचे अधिक जलद निराकरण करण्यासाठी प्रयत्न करणे अपेक्षित आहे.
3. ज्या प्रकरणांमध्ये आर्थिक नुकसानभरपाई देणे आवश्यक आहे, तेथे ग्राहकाकडून कोणतीही तक्रार किंवा दावा प्राप्त होण्याची वाट न पाहता ती रक्कम थेट ग्राहकाच्या खात्यात जमा केली जाईल.
4. TAT मध्ये नमूद केल्याप्रमाणे निवारणाचा लाभ न मिळाल्यास ग्राहकांना भारतीय रिझर्व्ह बँकेच्या बँकिंग लोकपाल (Banking Ombudsman) यांच्याकडे तक्रार नोंदविण्याचा अधिकार आहे.

ही अधिसूचना पेमेंट अँड सेटलमेंट सिस्टिम्स अधिनियम, 2007 (अधिनियम क्र. 51, 2007) च्या कलम 10(2) सह वाचण्यात येणाऱ्या कलम 18 अंतर्गत जारी करण्यात आली असून ती 15 ऑक्टोबर 2019 पासून लागू झाली आहे.

अनु. क्र.	घटनेचे वर्णन	स्वयंचलित रिव्हर्सलसाठी कालमर्यादा	देय नुकसानभरपाई
A	**स्वयंचलित टेलर मशीन (ATM) तसेच मायक्रो-ATM**		
i	ग्राहकाच्या खात्यातून रक्कम डेबिट झाली, परंतु रोख रक्कम वितरित झाली नाही	अयशस्वी व्यवहाराचे सक्रियपणे रिव्हर्सल (R) जास्तीत जास्त T + 5 दिवसांच्या आत करणे आवश्यक	T + 5 दिवसांनंतर प्रत्येक विलंबित दिवसासाठी ₹100, खातेदाराच्या खात्यात जमा करणे
B	**कार्ड व्यवहार**		
i	कार्ड ते कार्ड हस्तांतरण – कार्ड खात्यातून रक्कम डेबिट झाली, परंतु लाभार्थीच्या कार्ड खात्यात जमा झाली नाही	लाभार्थ्याच्या खात्यात रक्कम जमा न झाल्यास व्यवहाराचे रिव्हर्सल (R) जास्तीत जास्त T + 1 दिवसाच्या आत करणे आवश्यक	T + 1 दिवसांनंतर प्रत्येक विलंबित दिवसासाठी ₹100
ii	पॉइंट ऑफ सेल (PoS) (कार्ड उपस्थित व्यवहार) तसेच Cash at PoS – खात्यातून रक्कम डेबिट झाली, परंतु व्यापारी ठिकाणी व्यवहाराची पुष्टी प्राप्त झाली नाही, म्हणजेच चार्ज स्लिप तयार झाली नाही	स्वयंचलित रिव्हर्सल T + 5 दिवसांच्या आत	T + 5 दिवसांनंतर प्रत्येक विलंबित दिवसासाठी ₹100
iii	कार्ड उपस्थित नसलेले (CNP) ई-कॉमर्स व्यवहार – खात्यातून रक्कम डेबिट झाली, परंतु व्यापाऱ्याच्या प्रणालीमध्ये व्यवहाराची पुष्टी प्राप्त झाली नाही	स्वयंचलित रिव्हर्सल T + 5 दिवसांच्या आत	T + 5 दिवसांनंतर प्रत्येक विलंबित दिवसासाठी ₹100

संज्ञा:

- T = व्यवहाराची तारीख (Transaction Date)
- R = रिव्हर्सल पूर्ण झाल्याची तारीख (Reversal Date)

ही शब्दावली बँकिंग आणि ग्राहकांसाठी सोपी व स्थानिक मराठीत तयार करण्यात आली आहे.

व्याज, शुल्क व आकारणी

(Interest, Fees and Charges)

खाते तसेच बँकेद्वारे उपलब्ध करून दिलेल्या सेवांवर लागू होणारे शुल्क, आकारणी आणि इतर देयके, बँकेच्या Most Important Terms and Conditions (MITC) तसेच Schedule of Charges नुसार वेळोवेळी आकारण्यात येतील.

लागू कर (Taxes), अधिभार (Surcharge) किंवा इतर वैधानिक आकारणी स्वतंत्रपणे ग्राहकाकडून वसूल करण्यात येतील.

बँकेस लागू शुल्क ग्राहकाच्या खात्यातून थेट डेबिट करण्याचा अधिकार राहील.

ग्राहकाने वापरलेल्या सेवांसाठी लागू असलेले सर्व शुल्क अदा करणे आवश्यक राहील.

जर खात्यात पुरेशी शिल्लक उपलब्ध नसेल, तर ग्राहकाने बँकेस देय असलेली रक्कम तात्काळ अदा करावी.

बँकेस वेळोवेळी शुल्कामध्ये बदल करण्याचा अधिकार राहील.

अशा बदलांची माहिती बँकेच्या वेबसाइटवर प्रकाशित करण्यात येईल.

खात्याचे विवरणपत्र (Statement of Account)

बँक ग्राहकास E-mail Statement तसेच आवश्यकतेनुसार Physical Statement उपलब्ध करून देईल.

नोंदणीकृत E-mail ID उपलब्ध असल्यास, ग्राहकास मासिक (Monthly) Statement विनामूल्य E-mail द्वारे पाठविण्यात येईल.

ग्राहकाच्या विनंतीनुसार Physical Statement उपलब्ध करून दिले जाईल. त्यासाठी बँकेच्या Schedule of Charges नुसार शुल्क आकारले जाऊ शकते.

Statement प्राप्त झाल्यानंतर 14 दिवसांच्या आत ग्राहकाने कोणतीही त्रुटी अथवा हरकत नोंदविली नाही, तर त्या Statement मधील व्यवहार योग्य असल्याचे मानले जाईल.

यानंतर नोंदविलेल्या हरकतींसाठी बँक जबाबदार राहणार नाही.

आवश्यकतेनुसार बँकेस आपल्या नोंदींनुसार Statement मध्ये दुरुस्ती करण्याचा अधिकार राहील.

Post किंवा Courier द्वारे पाठविलेल्या Statement च्या विलंब, हरविणे किंवा नुकसान होण्यासाठी बँक जबाबदार राहणार नाही.

ग्राहकाच्या विनंतीनुसार Duplicate Statement लागू शुल्क भरल्यानंतर उपलब्ध करून देण्यात येईल.

साधारणपणे विनंतीच्या दिनांकापूर्वीच्या 36 महिन्यांपर्यंतचे Duplicate Statement उपलब्ध करून दिले जातील.

मृत्यू किंवा कायदेशीर अक्षम्यता

(Death or Incompetency)

जर वैयक्तिक खातेदाराचा मृत्यू झाला किंवा तो/ती कायदेशीरदृष्ट्या अक्षम (Legally Incompetent) घोषित झाला/झाली, तर खात्यातील शिल्लक रक्कम लागू कायद्यानुसार नोंदणीकृत Nominee ला अदा करण्यात येईल.

खात्यासाठी Nominee नोंदणीकृत नसल्यास, बँक प्रत्येक प्रकरणाचा स्वतंत्रपणे विचार करेल आणि लागू कायद्यांनुसार केवळ कायदेशीर वारस (Legal Heir) किंवा सक्षम न्यायालयाने अधिकृत केलेल्या व्यक्तीसच रक्कम अदा करेल.

नामनिर्देशन (Nomination)

Nomination सुविधा केवळ वैयक्तिक (Individual) खात्यांसाठी उपलब्ध आहे. प्रतिनिधी म्हणून (Representative Capacity) चालविलेल्या खात्यांसाठी ही सुविधा लागू राहणार नाही.

प्रत्येक खात्यासाठी फक्त एक (1) Nominee नियुक्त करता येईल.

Nomination हे लागू कायदे व बँकेने निर्धारित केलेल्या प्रक्रियेनुसार करण्यात येईल.

ग्राहकाला खाते उघडताना Nominee नियुक्त करावयाचा नसल्यास, त्याने Account Opening Form मधील संबंधित घोषणापत्रावर स्वाक्षरी करणे आवश्यक राहील.

ग्राहक बँकेने निर्धारित केलेल्या प्रक्रियेनुसार कोणत्याही वेळी Nominee मध्ये बदल करू शकतो.

Nomination किंवा त्यामधील बदल स्वीकारल्याबाबत बँक ग्राहकास नियमानुसार पावती (Acknowledgement) प्रदान करेल.

Nominee ला खात्यातील रक्कम प्राप्त करण्याचा अधिकार केवळ एकमेव खातेदाराच्या (Sole Individual Account Holder) मृत्यूनंतरच लागू होईल.

जर Nominee चे नाव काल्पनिक, चुकीचे किंवा अस्तित्वात नसल्याचे आढळले, तर असे Nomination अवैध (Invalid) मानले जाईल.

अशा परिस्थितीत खात्यातील रक्कम लागू कायद्यांनुसार केवळ कायदेशीर वारस किंवा सक्षम न्यायालयाने अधिकृत केलेल्या व्यक्तीसच अदा करण्यात येईल.

इतर तरतुदी (Other Provisions)

सुट्टीच्या दिवशी व्यवहारांचे प्रक्रियाकरण

(Holiday Processing)

जर एखादा व्यवहार रविवार किंवा Negotiable Instruments Act, 1881 अंतर्गत जाहीर केलेल्या बँक सुट्टीच्या दिवशी करण्यात आला असेल, तर बँक आपल्या विवेकाधिकारानुसार तो व्यवहार त्याच दिवशी किंवा पुढील कामकाजाच्या दिवशी प्रक्रिया करू शकते.

अशा व्यवहारांवरील Debit, Credit, व्याज किंवा इतर समायोजन (Adjustment) संबंधित प्रभावी दिनांकानुसार करण्यात येतील.

सुट्टीमुळे व्यवहारात विलंब झाल्यास किंवा त्यातून ग्राहकास कोणतेही नुकसान झाल्यास, त्यासाठी बँक जबाबदार राहणार नाही.

नियम व अटींमध्ये बदल

(Change in Terms & Conditions)

बँकेस या नियम व अटींमध्ये वेळोवेळी सुधारणा, बदल, पूरक तरतुदी समाविष्ट करणे किंवा अद्ययावत करण्याचा पूर्ण अधिकार राहील.

असे बदल लागू झाल्यानंतर ते ग्राहकावर बंधनकारक राहतील.

अशा बदलांची माहिती बँक आपल्या वेबसाइटवर प्रकाशित करून किंवा इतर योग्य माध्यमातून ग्राहकास उपलब्ध करून देईल.

ग्राहकाने वेळोवेळी बँकेच्या वेबसाइटवरील अद्ययावत नियम व अटी तपासणे अपेक्षित राहील.

हस्तांतरणास मनाई

(Non-Transferability)

खाते, त्याअंतर्गत उपलब्ध सुविधा तसेच त्यासंबंधित अधिकार व जबाबदाऱ्या ग्राहकाने कोणत्याही तृतीय पक्षाकडे हस्तांतरित (Transfer) किंवा सुपूर्द (Assign) करता येणार नाहीत.

खाते आणि त्यासंबंधित सर्व सुविधा केवळ संबंधित ग्राहकासाठीच उपलब्ध राहतील.

हे नियम व अटी ग्राहक, त्याचे कायदेशीर वारस तसेच कायदेशीर उत्तराधिकारी यांच्यावर बंधनकारक राहतील.

बँकेस आपल्या अधिकारांचे, हितसंबंधांचे किंवा दायित्वांचे पूर्णतः किंवा अंशतः हस्तांतरण करण्याचा अधिकार राहील.

सूचना (Notices)

खाते किंवा बँकेच्या सेवांशी संबंधित कोणतीही सूचना बँक पुढील माध्यमांतून ग्राहकास देऊ शकते:

- नोंदणीकृत E-mail ID
- नोंदणीकृत पत्रव्यवहाराचा पत्ता
- SMS
- बँकेची अधिकृत वेबसाइट
- बँकेने योग्य समजलेले इतर कोणतेही माध्यम

बँकेच्या वेबसाइटवर प्रकाशित केलेली कोणतीही सूचना ती प्रकाशित झाल्यापासून ग्राहकाशी विधिपूर्वक संप्रेषित (Deemed to be Served) झालेली मानली जाईल.

ग्राहकाने बँकेस पाठविलेली सर्व सूचना लेखी स्वरूपात असावी आणि बँकेच्या नोंदणीकृत कार्यालयाच्या पत्त्यावर पाठवावी.

अशी सूचना बँकेने प्राप्त झाल्याची लेखी पावती दिल्यानंतरच स्वीकारलेली मानली जाईल.

नोंदणीकृत E-mail ID

खाते उघडताना ग्राहकाने दिलेला E-mail ID हा बँकेच्या नोंदींमध्ये नोंदणीकृत E-mail ID म्हणून नोंदविण्यात येईल.

ग्राहक जाहीर करतो की:

- दिलेला E-mail ID त्याचाच आहे.
- तो वैध आणि कार्यरत आहे.
- तो वापरण्याचा अधिकार ग्राहकाकडे आहे.

E-mail ID मध्ये कोणताही बदल झाल्यास ग्राहकाने त्याची माहिती तात्काळ बँकेस द्यावी.

चुकीचा, निष्क्रिय किंवा कालबाह्य E-mail ID दिल्यामुळे उद्भवणाऱ्या कोणत्याही नुकसानीसाठी बँक जबाबदार राहणार नाही.

ग्राहकाने दिलेल्या चुकीच्या माहितीमुळे बँकेस कोणताही दावा, खर्च किंवा नुकसान झाल्यास, ग्राहक बँकेची भरपाई (Indemnify) करण्यास जबाबदार राहील.

CKYC (Central Know Your Customer)

ग्राहक बँकेस संमती देतो की, खाते उघडताना सादर केलेल्या KYC कागदपत्रांच्या आधारे, लागू कायद्यांनुसार ग्राहकाची KYC माहिती Central KYC Registry (CKYCR/CERSAI) मध्ये अपलोड करणे किंवा तेथून प्राप्त करणे बँकेस मान्य असेल.

ग्राहकाच्या माहितीची गोपनीयता व सुरक्षितता राखण्यासाठी बँक आवश्यक ती सर्व काळजी घेईल.

अतिरिक्त माहिती (Additional Information)

ग्राहकाने Account Opening Form मध्ये दिलेली माहिती बँक खाते उघडणे, खाते चालविणे, नियामक आवश्यकतांचे पालन करणे आणि बँकिंग सेवा प्रदान करणे या उद्देशांसाठी वापरू शकते.

ग्राहकाने बँकेच्या वेबसाइट किंवा Mobile Banking App वर उपलब्ध असलेली खालील कागदपत्रे वाचली असून त्यांची माहिती घेतल्याचे मान्य केले आहे:

- Code of Commitments to Customers
- Grievance Redressal Policy
- बँकेची इतर लागू धोरणे (Policies)

ग्राहकाने पुढील बाबींची माहिती घेतल्याचेही मान्य केले आहे:

- नियम व अटींची (Terms & Conditions) प्रत.
- Account Opening Application आणि Nomination Form स्वीकारल्याबाबत बँकेकडून प्राप्त झालेली E-mail / SMS सूचना.

ग्राहक पुढील बाबी समजून घेतल्याचे व मान्य केल्याचे घोषित करतो:

1. ग्राहकाच्या बँकेतील सर्व खात्यांमधील एकूण End of Day Balance ₹2,00,000 (दोन लाख रुपये) किंवा भारतीय रिझर्व्ह बँकेने वेळोवेळी निर्धारित केलेल्या मर्यादेपेक्षा जास्त असू शकत नाही.
2. Virtual Debit Card द्वारे E-commerce व्यवहारांसाठी प्रतिदिनची कमाल मर्यादा ₹25,000 (पंचवीस हजार रुपये) असेल किंवा बँकेने वेळोवेळी निश्चित केलेली मर्यादा लागू राहील.

हक्काचा त्याग (Waiver)

बँकेने कोणताही अधिकार, उपाय (Remedy) किंवा विशेषाधिकार वापरण्यास विलंब केला किंवा तो वापरला नाही, तरी त्याचा अर्थ त्या अधिकाराचा त्याग (Waiver) झालेला आहे, असा होणार नाही.

एखादा अधिकार एकदा किंवा अंशतः वापरल्यामुळे भविष्यात तोच किंवा इतर कोणताही अधिकार वापरण्यास बँकेस अडथळा येणार नाही.

या नियम व अटींनुसार बँकेस उपलब्ध असलेले सर्व अधिकार लागू कायद्यांनुसार उपलब्ध असलेल्या इतर अधिकारांव्यतिरिक्त असतील.

नुकसानभरपाई (Indemnity)

ग्राहक सहमती देतो की, खाते किंवा बँकेद्वारे प्रदान करण्यात आलेल्या सेवांचा वापर, या नियम व अटींचे उल्लंघन, चुकीची माहिती, निष्काळजीपणा, गैरवापर किंवा ग्राहकाच्या कोणत्याही कृती अथवा निष्क्रियतेमुळे बँकेस झालेल्या कोणत्याही नुकसान, दावे, खर्च, दायित्व किंवा व्ययासाठी ग्राहक बँकेस भरपाई (Indemnify) करेल आणि बँकेस अशा दायित्वांपासून सुरक्षित ठेवेल.

तथापि, पुढील परिस्थितींमध्ये ग्राहकावर अशी जबाबदारी राहणार नाही:

- बँकेच्या निष्काळजीपणामुळे, फसवणुकीमुळे किंवा सेवेमधील त्रुटीमुळे नुकसान झाल्यास.
- तृतीय पक्षाच्या प्रणालीतील त्रुटीमुळे नुकसान झाले असून ग्राहकाने नियमानुसार वेळेत बँकेस त्याची माहिती दिल्यास.

ग्राहकाने बँकेस देय असलेली कोणतीही रक्कम नियोजित वेळेत अदा न केल्यास, लागू दराने व्याज आकारले जाऊ शकते.

या नियम व अटींनुसार ग्राहकाची नुकसानभरपाईची जबाबदारी खाते बंद झाल्यानंतरही कायम राहील.

अपरिहार्य परिस्थिती (Force Majeure)

बँकेच्या नियंत्रणाबाहेरील कोणत्याही अपरिहार्य परिस्थितीमुळे (Force Majeure) बँकेस आपल्या जबाबदाऱ्या पूर्ण करता आल्या नाहीत किंवा विलंब झाला, तर त्यासाठी बँक जबाबदार राहणार नाही.

अशा परिस्थितींमध्ये पुढील बाबींचा समावेश होऊ शकतो, परंतु त्या केवळ त्यापुरत्याच मर्यादित राहणार नाहीत:

- नैसर्गिक आपत्ती (Act of God)
- आग
- पूर
- भूकंप
- दंगल
- युद्ध
- संप
- दहशतवादी कारवाया
- वीजपुरवठा खंडित होणे
- दूरसंचार सेवांमध्ये अडथळा
- संगणक प्रणालीतील बिघाड
- सायबर हल्ले (Cyber Attack)
- व्हायरस किंवा मालवेअरमुळे झालेली प्रणालीतील अडचण
- सरकारी आदेश किंवा निर्बंध

अशा परिस्थिती अस्तित्वात असताना बँकेच्या जबाबदाऱ्या संबंधित कालावधीपुरत्या स्थगित राहतील.

कोणताही भार किंवा तृतीय पक्षाचा हक्क निर्माण न करणे

(No Encumbrances)

ग्राहक बँकेच्या पूर्व लेखी संमतीशिवाय आपल्या खात्यावर किंवा खात्यातील निधीवर कोणताही Charge, Lien, Assignment, Encumbrance किंवा तृतीय पक्षाचा कोणताही हक्क निर्माण करणार नाही.

बँकेचा Lien व Set-off चा अधिकार

बँकेस ग्राहकाच्या कोणत्याही खात्यातील शिल्लक रक्कम, ठेव किंवा बँकेकडे उपलब्ध असलेल्या इतर निधीमधून बँकेस देय असलेली कोणतीही रक्कम, शुल्क, व्याज, कर किंवा इतर देणी समायोजित (Set-off) करण्याचा अधिकार राहील.

हा अधिकार बँकेस लागू कायदे किंवा इतर करारांनुसार उपलब्ध असलेल्या इतर अधिकारांव्यतिरिक्त राहील.

विवाद निवारण आणि लागू कायदा

(Dispute Resolution and Governing Law)

ग्राहकास कोणतीही तक्रार, हरकत किंवा असमाधान असल्यास, त्याने प्रथम बँकेच्या Grievance Redressal Officer यांच्याशी संपर्क साधावा.

तक्रार प्राप्त झाल्यापासून एक (1) महिन्याच्या आत बँकेकडून उत्तर प्राप्त झाले नाही, किंवा तक्रार नाकारण्यात आली, किंवा बँकेच्या उत्तराबाबत ग्राहक समाधानी नसल्यास, ग्राहकास लागू कायद्यांनुसार संबंधित प्राधिकरणाकडे तक्रार दाखल करण्याचा अधिकार राहील.

या नियम व अटींमधून उद्भवणारे किंवा त्यांच्याशी संबंधित सर्व वाद, दावे किंवा कायदेशीर कार्यवाही यांवर मुंबई, महाराष्ट्र येथील सक्षम न्यायालयांना विशेष (Exclusive) अधिकारक्षेत्र राहील.

ग्राहक अशा न्यायालयांच्या अधिकारक्षेत्रास स्पष्टपणे मान्यता देतो.

या नियम व अटींचे स्पष्टीकरण, अंमलबजावणी आणि त्यातून उद्भवणारे सर्व प्रश्न भारतातील लागू कायद्यांनुसार नियंत्रित केले जातील.

या नियम व अटींतील कोणतीही तरतूद सक्षम न्यायालयाने अवैध, अमान्य किंवा अंमलबजावणीस अयोग्य ठरविल्यास, त्या तरतुदीपुरताच त्याचा परिणाम मर्यादित राहील. उर्वरित नियम व अटी पूर्णपणे वैध आणि अंमलात राहतील.

माहितीचा खुलासा (Disclosure of Information)

बँक ग्राहकाने खाते उघडताना दिलेल्या वैयक्तिक माहितीची गोपनीयता राखेल आणि लागू कायदे तसेच बँकेच्या गोपनीयता धोरणानुसार (Privacy Policy) तिचे संरक्षण करेल.

तथापि, पुढील परिस्थितींमध्ये बँकेस ग्राहकाची माहिती उघड (Disclose) करण्याचा अधिकार राहील:

- लागू कायदे, नियम किंवा न्यायालयीन आदेशानुसार.

- भारतीय रिझर्व्ह बँक (RBI) किंवा इतर सक्षम नियामक प्राधिकरणाच्या निर्देशानुसार.
- सार्वजनिक हितासाठी (Public Interest) आवश्यक असल्यास.
- ग्राहकाच्या स्पष्ट किंवा अप्रत्यक्ष संमतीनुसार.

बँकेस पुढील संस्था किंवा व्यक्तींना माहिती उपलब्ध करून देता येईल:

- बँकेचे मुख्य कार्यालय, शाखा, सहयोगी (Affiliates) किंवा उपकंपन्या (Subsidiaries).
- Statutory Auditors, Internal Auditors, Legal Advisors आणि इतर व्यावसायिक सल्लागार.
- Credit Information Companies (उदा. CIBIL, Equifax, Experian, CRIF High Mark).
- बँकेचे Technology Service Providers, Vendors, Outsourcing Partners आणि Data Processing Agencies.
- बँकेच्या वतीने सेवा प्रदान करणारे Agents किंवा Contractors.
- कोणतेही सक्षम न्यायालय, सरकारी प्राधिकरण किंवा नियामक संस्था.
- लागू कायद्यांनुसार माहिती प्राप्त करण्यास अधिकृत इतर कोणतीही संस्था.

ग्राहकाने दिलेल्या माहितीमध्ये कोणताही बदल झाल्यास, ग्राहकाने आवश्यक कागदपत्रांसह ती माहिती 14 (चौदा) दिवसांच्या आत बँकेस कळवावी.

चुकीची किंवा कालबाह्य माहिती दिल्यामुळे बँकेस कोणतेही नुकसान झाल्यास त्याची जबाबदारी ग्राहकाची राहील.

आधार क्रमांक (Aadhaar Number) आणि Core Biometric Information वगळता, ग्राहकाने दिलेली इतर वैयक्तिक माहिती बँकेस पुढील उद्देशांसाठी वापरता येईल:

- बँकिंग सेवा उपलब्ध करून देणे.
- व्यवहारांचे प्रक्रियाकरण.
- नियामक आवश्यकता पूर्ण करणे.
- ग्राहक पडताळणी (Customer Verification).
- संशोधन, विश्लेषण (Analytics) आणि सेवा सुधारणा.
- Value Added Services उपलब्ध करून देणे.
- लागू कायद्यानुसार आवश्यक असलेले इतर उद्देश.

जर ग्राहकाने माहिती वापरण्याची संमती मागे घेतली, तर काही सेवा उपलब्ध करून देणे बँकेस शक्य होणार नाही.

ठेवींचे विमा संरक्षण (Deposit Insurance)

ग्राहकाच्या ठेवींना Deposit Insurance and Credit Guarantee Corporation (DICGC) च्या लागू नियमांनुसार विमा संरक्षण उपलब्ध असेल.

सध्या प्रत्येक ठेवीदारास ₹5,00,000 (पाच लाख रुपये) पर्यंतच्या एकूण ठेवींवर विमा संरक्षण लागू राहील किंवा DICGC ने वेळोवेळी निर्धारित केलेली मर्यादा लागू राहील.

तक्रार निवारण (Grievance Redressal)

ग्राहकास बँकेच्या सेवा, व्यवहार किंवा या नियम व अटींबाबत कोणतीही तक्रार असल्यास, त्याने प्रथम बँकेच्या Grievance Redressal Officer यांच्याशी संपर्क साधावा.

Grievance Redressal Officer

NSDL Payments Bank Limited
401, चौथा मजला, टॉवर-3,
वन इंटरनॅशनल सेंटर,
सेनापती बापट मार्ग,
प्रभादेवी, मुंबई – 400013.

ग्राहक पुढील माध्यमांद्वारेही बँकेशी संपर्क साधू शकतो:

- Customer Care Centre
- E-mail
- बँकेची अधिकृत वेबसाइट

बँक प्राप्त झालेल्या तक्रारीचे शक्य तितक्या लवकर निराकरण करण्याचा प्रयत्न करेल.

जर तक्रार प्राप्त झाल्यापासून एक महिन्याच्या आत बँकेकडून समाधानकारक उत्तर प्राप्त झाले नाही किंवा ग्राहक बँकेच्या उत्तराने समाधानी नसेल, तर ग्राहकास लागू नियामक यंत्रणेकडे किंवा Reserve Bank – Integrated Ombudsman Scheme अंतर्गत तक्रार दाखल करण्याचा अधिकार राहील.

युनिफाइड पेमेंट्स इंटरफेस (UPI) ॲप्लिकेशनसाठी अटी आणि शर्ती

या अटी आणि शर्ती वापरकर्ता (User) आणि NSDL पेमेंट्स बँक यांच्यातील करार तयार करतात. या अटी बँकेद्वारे दिल्या जाणाऱ्या कोणत्याही खात्याच्या किंवा इतर सुविधा/सेवांच्या इतर अटी आणि शर्तींच्या व्यतिरिक्त असतील आणि त्या इतर अटी व शर्तींना बाधा आणणाऱ्या नसतील; तसेच बँकेने वेळोवेळी विनिर्दिष्ट केलेल्या इतर अटी आणि शर्ती देखील यात समाविष्ट असतील.

व्याख्या:
संदर्भानुसार विसंगत अर्थ निघत नसल्यास, खालील शब्द आणि वाक्प्रचारांचा अर्थ या दस्तऐवजात नमूद केल्याप्रमाणे असेल:

“**ॲप्लिकेशन**” किंवा “**मोबाइल पेमेंट ॲप्लिकेशन**” म्हणजे NSDL पेमेंट्स बँकेचे ‘NSDL Jiffy App’ हे मोबाइल ॲप्लिकेशन, जे NSDL पेमेंट्स बँकेच्या उत्पादनांचा आणि सेवांचा लाभ घेण्यासाठी Google Play Store किंवा Apple Store वरून डाउनलोड केले जाऊ शकते; किंवा Google Play Store किंवा Apple Store वर उपलब्ध असलेले असे कोणतेही इतर UPI ॲप्लिकेशन जिथे NSDL पेमेंट्स बँकेने UPI सेवा पुरवल्या आहेत किंवा उपलब्ध करून दिल्या आहेत.

“खाते (Accounts)” म्हणजे वापरकर्त्याने NSDL पेमेंट्स बँकेकडे ठेवलेले कार्यान्वित (operative) बँक खाते किंवा ऑफर केलेल्या सुविधेचा लाभ घेण्यासाठी ॲप्लिकेशनच्या प्रमाणीकरण प्रक्रियेदरम्यान वापरकर्त्याने दिलेले कोणतेही इतर बँक खाते.

“खातेधारक (Account Holder)” म्हणजे खाते असलेला वापरकर्ता; यामध्ये अनिवासी भारतीय (NRIs), कॉर्पोरेट खातेधारक आणि परदेशी खातेधारक यांचा समावेश नाही.

"बँक" आणि "NSDL पेमेंट्स बँक" म्हणजे NSDL पेमेंट्स बँक लिमिटेड; ही कंपनी 'कंपनी कायदा १९५६' (Companies Act 1956) अंतर्गत समाविष्ट (incorporated) झालेली आणि 'बँकिंग नियमन कायदा १९४९' (Banking Regulation Act, 1949) अंतर्गत बँक म्हणून परवाना असलेली संस्था आहे. तिचे नोंदणीकृत कार्यालय ४०१, चौथा मजला, टॉवर ३, वन इंटरनॅशनल सेंटर, सेनापती बापट मार्ग, प्रभादेवी, मुंबई – ४०० ०१३ येथे आहे आणि कॉर्पोरेट कार्यालय सातवा मजला, डी विंग, ट्रेड वर्ल्ड, कमला मिल्स कंपाऊंड, सेनापती बापट मार्ग, लोअर परळ, मुंबई - ४०००१३ येथे आहे. या संज्ञेमध्ये बँकेच्या कोणत्याही 'संबंधित संस्थांचा' (affiliates) समावेश असेल; ज्याचा अर्थ आणि व्याप्ती अशी असेल की, अशी कोणतीही कंपनी जी बँकेची 'होल्डिंग कंपनी' किंवा 'सहाय्यक कंपनी' (subsidiary) आहे; किंवा अशी व्यक्ती जी बँकेच्या नियंत्रणाखाली आहे; किंवा अशी व्यक्ती जिच्या 'मतदानाचा अधिकार असलेल्या सिक्युरिटीज'मध्ये (voting securities) बँकेचा २६% पेक्षा जास्त थेट किंवा फायदेशीर (beneficial) हिस्सा आहे. या व्याख्येच्या उद्देशाने, कोणत्याही व्यक्तीच्या संदर्भात 'नियंत्रण' (control) या शब्दाचा अर्थ, त्या व्यक्तीचे व्यवस्थापन आणि धोरणे निर्देशित करण्याचा अधिकार असा असेल; हे नियंत्रण प्रत्यक्ष किंवा अप्रत्यक्षपणे—मग ते मतदानाचा अधिकार असलेल्या रोख्यांच्या (securities) मालकीद्वारे असो, कराराद्वारे असो किंवा अन्य कोणत्याही प्रकारे—असू शकते. तसेच, 'व्यक्ती' (person) या संज्ञेमध्ये कंपनी, कॉर्पोरेशन, भागीदारी संस्था (partnership), ट्रस्ट किंवा इतर कोणतीही संस्था, संघटना किंवा मंडळ यांचा समावेश असेल.

“डेबिट कार्ड” (Debit Card) म्हणजे NSDL पेमेंट्स बँक किंवा इतर कोणत्याही बँकेकडे वापरकर्त्याच्या नावे असलेल्या चालू (operative) बँक खात्याच्या संदर्भात वापरकर्त्याला जारी केलेले डेबिट कार्ड.
"सुविधा" (Facility) म्हणजे NSDL पेमेंट्स बँकेद्वारे उपलब्ध करून दिलेले 'NSDL Jiffy' मोबाइल बँकिंग ॲप्लिकेशन. या सुविधेद्वारे वापरकर्ता UPI प्लॅटफॉर्मचा वापर करून पैसे पाठवू किंवा स्वीकारू शकतो; हे व्यवहार

संबंधित मोबाइल पेमेंट ॲप्लिकेशनद्वारे किंवा Google Playstore किंवा Apple Store वर उपलब्ध असलेल्या अशा कोणत्याही UPI ॲप्लिकेशनद्वारे केले जाऊ शकतात ज्यासाठी NSDL पेमेंट्स बँकेने UPI सेवा पुरवल्या आहेत किंवा उपलब्ध करून दिल्या आहेत.

“जारी करणारी बँक” (Issuing Bank) म्हणजे UPI नेटवर्कमध्ये सहभागी असलेल्या अशा बँका, ज्या एखाद्या ग्राहकाने कोणत्याही PSP ॲपद्वारे नोंदणी केल्यास, त्याच्या मोबाइल क्रमांकाच्या आधारे त्याचे बँक खाते ओळखण्याचे काम करतात.

"मोबाइल फोन क्रमांक" (Mobile Phone Number) म्हणजे वापरकर्त्याने NSDL पेमेंट्स बँकेकडे सुरक्षित वाहिनीद्वारे (secured channel) मोबाइल/SMS बँकिंगसाठी किंवा मोबाइल पेमेंट ॲप्लिकेशनसाठी नोंदणी करताना वापरलेला मोबाइल क्रमांक.

UPI : म्हणजे 'युनिफाइड पेमेंट्स इंटरफेस' (Unified Payments Interface). ही NPCI द्वारे पुरवली जाणारी सेवा आहे, जी 'व्हर्च्युअल ॲड्रेस'चा (virtual address) वापर करून पैसे हस्तांतरित करण्याची सुविधा देते; हा व्हर्च्युअल ॲड्रेस पूर्ण पडताळणीनंतर वापरकर्त्याच्या खात्याशी जोडलेला (mapped) असतो.

NPCI : म्हणजे 'नॅशनल पेमेंट्स कॉर्पोरेशन ऑफ इंडिया' (National Payments Corporation of India). NPCI च्या UPI सेवेचा वापर करून निधी हस्तांतरणाची सुविधा (पैसे पाठवणे आणि मागणे) पुरवली जाते.

व्हर्च्युअल ॲड्रेस (Virtual Address) : म्हणजे एक अशी ओळख (identifier) जी ट्रान्सलेशन सेवेचा वापर करून एखाद्या विशिष्ट खात्याशी अद्वितीयपणे (uniquely) जोडली जाऊ शकते.

"मोबाइल फोन" (Mobile Phone) म्हणजे वैध सिम कार्ड असलेला आणि वापरकर्त्याच्या मालकीचा स्मार्टफोन.

"वैयक्तिक माहिती" (Personal information) म्हणजे वापरकर्त्याने सुविधेच्या संदर्भात NSDL पेमेंट्स बँकेला दिलेली आणि बँकेने मिळवलेली वापरकर्त्याविषयीची कोणतीही माहिती.

“सेवा” (Services) म्हणजे मोबाइल पेमेंट ॲप्लिकेशनवरील संबंधित सुविधेअंतर्गत NSDL पेमेंट्स बँकेद्वारे देऊ केलेली सर्व उत्पादने आणि सेवा.

“व्यवहार” (Transaction) म्हणजे मोबाइल पेमेंट ॲप्लिकेशनवरील संबंधित सुविधेअंतर्गत पैसे पाठवण्यासाठी किंवा स्वीकारण्यासाठी दिली जाणारी निधी हस्तांतरण सेवा. "वापरकर्ता" (User) म्हणजे NSDL पेमेंट्स बँकेचा खातेदार, तसेच अशी कोणतीही इतर व्यक्ती (जिचा बँकेशी कोणताही संबंध असणे आवश्यक नाही) जिने 'मोबाईल पेमेंट ॲप्लिकेशन' डाउनलोड केले आहे आणि जी त्याद्वारे उपलब्ध असलेल्या निधी हस्तांतरण सुविधेचा (पैसे पाठवणे किंवा स्वीकारणे) लाभ घेण्यास पात्र आहे.

या दस्तऐवजाच्या उद्देशांसाठी, 'वापरकर्ता' (User) या संदर्भात पुल्लिंगी लिंगाचा वापर केला असल्यास, त्यात स्त्रीलिंगाचाही समावेश असल्याचे मानले जाईल.

पात्रता आणि वापर:

ही सुविधा भारतातील अशा वापरकर्त्यांसाठी उपलब्ध असेल ज्यांनी हे ॲप्लिकेशन (Application) डाउनलोड केले आहे, ते यशस्वीरित्या इन्स्टॉल केले आहे, त्यानंतर आवश्यक तपशीलांद्वारे (credentials) स्वतःची ओळख प्रमाणित (authenticate) केली आहे आणि आपला UPI पिन (PIN) सेट केला आहे.
या सुविधेचा आणि त्याअंतर्गत सेवांचा लाभ घेण्यासाठी, वापरकर्त्याचा मोबाईल क्रमांक त्यांच्या बँकेकडे SMS/मोबाईल बँकिंगसाठी नोंदणीकृत असणे आवश्यक आहे आणि त्या बँकेशी त्यांचे विद्यमान संबंध (खाते इ.) असणे गरजेचे आहे.

ही सुविधा केवळ पात्रता निकष पूर्ण करणाऱ्या वापरकर्त्यांसाठीच उपलब्ध असेल आणि ती NSDL पेमेंट्स बँकेच्या पूर्ण विवेकाधिकारानुसार प्रदान केली जाईल. NSDL पेमेंट्स बँक वापरकर्त्यांना पूर्वसूचना देऊन किंवा न देता कोणत्याही वेळी ही सुविधा बंद करू शकते.

वापरकर्ता हे समजतो आणि स्वीकारतो की, या सुविधेचा लाभ घेण्यासाठी आवश्यक असलेल्या इतर कोणत्याही गोष्टींची (उदा. मोबाईल फोन, डेटा कनेक्शन इत्यादींची) पूर्तता करण्याची संपूर्ण जबाबदारी वापरकर्त्याची असेल.

अधिकृतता: वापरकर्ता NSDL पेमेंट्स बँकेला त्याच्या खात्यात प्रवेश करण्याची आणि सेवा मिळवण्यासाठी ॲप्लिकेशन प्रमाणीकरणादरम्यान नोंदवलेल्या वैयक्तिक तपशीलांचा वापर करण्याची (ज्यामध्ये या सुविधेद्वारे बँकिंग किंवा इतर व्यवहार करणे समाविष्ट आहे) अपरिवर्तनीय आणि बिनशर्त परवानगी देतो.

वापरकर्ता NSDL पेमेंट्स बँकेला अशी स्पष्ट परवानगी देतो की, या सुविधेअंतर्गत सेवा देण्यासाठी आवश्यक असल्यास, बँकेकडे असलेली वापरकर्त्याची सर्व माहिती सेवा प्रदात्याला (service provider) किंवा इतर कोणत्याही तृतीय पक्षाला (third party) उघड केली जाऊ शकते.

वापरकर्त्याचे तपशील आणि व्यवहारांचे तपशील नोंदवण्याचा अधिकार वापरकर्त्याद्वारे NSDL पेमेंट्स बँकेला स्पष्टपणे प्रदान केला जात आहे. या सुविधेच्या वापरामुळे होणाऱ्या व्यवहारांतून तयार झालेले सर्व रेकॉर्ड्स (ज्यामध्ये व्यवहाराची वेळ, लाभार्थीचे तपशील इत्यादींचा समावेश आहे) हे त्या व्यवहारांची सत्यता आणि अचूकता दर्शवणारे निर्णायक पुरावे मानले जातील.
वापरकर्ता NSDL पेमेंट्स बँकेला त्याच्या मोबाईल क्रमांकावर संदेश पाठवण्याची किंवा कॉल करण्याची, तसेच NSDL Jiffy मोबाईल ॲप्लिकेशनवर बॅनर्स किंवा इतर संवाद प्रदर्शित करण्याची परवानगी देतो. हे संवाद विविध गोष्टींसाठी असू शकतात, जसे की: बँकेच्या सध्या उपलब्ध असलेल्या किंवा भविष्यात सादर केल्या जाणाऱ्या नवीन उत्पादनांची माहिती, प्रचारात्मक ऑफर्स (promotional offers), शुभेच्छा, बॅनर्स, इतर प्रचारात्मक संदेश किंवा NSDL पेमेंट्स बँकेला वापरकर्त्यासाठी योग्य वाटणारा कोणताही अन्य संदेश. वापरकर्ता अपरिवर्तनीयपणे आणि बिनशर्तपणे सहमत आहे की, NSDL पेमेंट्स बँक आणि/किंवा त्यांचे प्रतिनिधी यांच्याद्वारे केलेले असे कॉल

किंवा संदेश हे वापरकर्त्याच्या गोपनीयतेचे उल्लंघन मानले जाणार नाहीत आणि त्याबाबत तशी कोणतीही कायदेशीर कारवाई केली जाणार नाही.

जर वापरकर्त्याने केलेली विनंती ही NSDL पेमेंट्स बँकेने सुविधा मिळवण्यासाठी निश्चित केलेल्या निकषांनुसार नसल्याचे आढळल्यास, कोणताही नकार-संदेश पाठवण्याचा किंवा कोणताही व्यवहार/विनंती नाकारण्याचा अधिकार वापरकर्ता NSDL पेमेंट्स बँकेला देतो.

विविध उत्पादने किंवा सेवा देऊ करण्याच्या उद्देशाने, 'ब्युरो'कडून (क्रेडिट माहिती पुरवणाऱ्या संस्थेकडून) माहितीची पडताळणी (ब्युरो स्क्रब) करण्याचा किंवा वापरकर्त्याचा क्रेडिट अहवाल मिळवण्याचा अधिकार वापरकर्ता NSDL पेमेंट्स बँकेला देतो.

मोबाईल पेमेंट ॲप्लिकेशनद्वारे वापरकर्त्यासाठी उपलब्ध असलेल्या सर्व विनंत्या किंवा व्यवहार पूर्ण करण्याचा स्पष्ट अधिकार वापरकर्ता NSDL पेमेंट्स बँकेला देतो; यामध्ये ॲप्लिकेशनद्वारे वापरकर्त्याकडून प्राप्त झाल्याचे दर्शविणाऱ्या कोणत्याही विनंतीची किंवा व्यवहाराची सत्यता बँकेने पडताळून पाहण्याची आवश्यकता असणार नाही.

NSDL पेमेंट्स बँकेला भविष्यात कधीही या सुविधेद्वारे नवीन सेवा सुरू करण्याचा पर्याय असेल आणि अशा नवीन सेवांसाठी वापरकर्त्याची नोंदणी करण्यास वापरकर्त्याने NSDL पेमेंट्स बँकेला स्पष्टपणे अधिकृत केले आहे, असे मानले जाईल.

वापरकर्त्याची दायित्वे आणि जबाबदाऱ्या:

1.ही सुविधा मिळवण्यासाठी वापरकर्त्याने पुरवलेल्या कोणत्याही माहितीच्या अचूकतेसाठी वापरकर्ता स्वतः जबाबदार असेल.
2.मोबाईल ॲप्लिकेशनद्वारे योग्य लाभार्थी (Beneficiary) किंवा व्हर्च्युअल ॲड्रेसवर (virtual address) निधी हस्तांतरित करण्यासाठी वापरकर्ता पूर्णपणे जबाबदार असेल.
3.भारतीय रिझर्व्ह बँकेने ("RBI") वेळोवेळी निश्चित केल्यानुसार, अशा निधी हस्तांतरणाशी संबंधित 'अँटी-मनी लाँडरिंग' (AML) नियमांचे पालन करण्यासाठीही वापरकर्ता जबाबदार असेल.
4.ॲप्लिकेशनद्वारे दिल्या जाणाऱ्या निधी हस्तांतरण सेवेचा लाभ घेण्यासाठी वापरकर्त्याने पुरवलेल्या माहितीमध्ये काही तफावत आढळल्यास, त्यासाठी वापरकर्ता जबाबदार आणि उत्तरदायी असेल.
5.NSDL पेमेंट्स बँकेने पुरवलेल्या माहितीमध्ये काही त्रुटी असल्याचे वापरकर्त्याला आढळल्यास किंवा तसा संशय असल्यास, त्याने बँकेला त्वरित कळवावे. NSDL पेमेंट्स बँक शक्य असेल तिथे आणि आपल्या सर्वोत्तम प्रयत्नांनी ती त्रुटी त्वरित दुरुस्त करण्याचा प्रयत्न करेल.
6.कायदेशीर किंवा नियामक निर्देशांचे पालन, सांख्यिकीय विश्लेषण, क्रेडिट रेटिंग किंवा इतर कोणत्याही कायदेशीर/नियामक पूर्ततेसाठी, तसेच दूरसंचार किंवा इलेक्ट्रॉनिक क्लिअरिंग नेटवर्कमधील सहभागासारख्या कारणांमुळे, बँकेने एखाद्या सेवा प्रदात्याला किंवा त्रयस्थ पक्षाला (third party) वापरकर्त्याची वैयक्तिक माहिती उघड केल्यास आणि त्यामुळे वापरकर्त्याचे काही नुकसान झाल्यास, NSDL पेमेंट्स बँक त्यास जबाबदार राहणार नाही.

7.सदर सुविधेच्या वापरासाठी आपला मोबाईल फोन आणि UPI पिन (PIN) सुरक्षित ठेवण्याची संपूर्ण जबाबदारी वापरकर्त्याची असेल.

8.वर नमूद केलेल्या UPI पिन/पासवर्ड्सचा किंवा सदर ॲप्लिकेशनचा कोणताही अनधिकृत किंवा बेकायदेशीर वापर केल्यास, अथवा कोणतीही फसवणूक करणारी किंवा चुकीची सूचना दिल्यास, वापरकर्ता बँकेस जबाबदार असेल; तसेच अशा वापरामुळे किंवा सूचनेमुळे उद्भवणारे कोणतेही आर्थिक शुल्क वापरकर्त्यालाच भरावे लागेल.

9.वापरकर्ता हे मान्य करतो की, सदर सुविधेच्या उद्देशाने, वापरकर्त्याने नोंदणी केलेल्या मोबाईल फोन नंबरवरून होणारे कोणतेही व्यवहार हे वापरकर्त्याने स्वतःच्या मर्जीने सुरू केले आहेत असे मानले जाईल.

10.नोंदणीकृत मोबाईल फोन नंबर बदलल्यास, किंवा मोबाईल फोन हरवल्यास किंवा दुसऱ्या व्यक्तीला दिल्यास, सदर सुविधा स्थगित करण्याची विनंती बँकेकडे करणे ही वापरकर्त्याची संपूर्ण जबाबदारी आहे. तसेच, आपल्या खात्यावर झालेला कोणताही अनधिकृत व्यवहार, ज्याची आपल्याला माहिती आहे, त्याबद्दल बँकेला कळवणे वापरकर्त्यावर बंधनकारक असेल. 11. NSDL पेमेंट्स बँक या सुविधेअंतर्गत काही अतिरिक्त सेवा देण्याचा निर्णय घेऊ शकते; त्यामुळे, सेवांशी संबंधित कोणत्याही माहितीबाबत स्वतःला अद्ययावत ठेवण्याची जबाबदारी वापरकर्त्याची असेल. वापरकर्त्याने याकडे दुर्लक्ष केल्यास NSDL पेमेंट्स बँक त्यासाठी जबाबदार राहणार नाही.

12. जर वापरकर्त्याने यात नमूद केलेल्या अटी व शर्तींचे किंवा इतर लागू अटी व शर्तींचे उल्लंघन केले असेल, अथवा निष्काळजीपणामुळे नुकसान झाले असेल, किंवा मोबाईल पेमेंट ॲप्लिकेशनमध्ये स्वतःच्या वतीने झालेल्या अनधिकृत प्रवेशाबाबत NSDL पेमेंट्स बँकेला वाजवी वेळेत कळवण्यात अपयश आल्यामुळे नुकसान झाले असेल, तर अशा सर्व नुकसानीस वापरकर्ता जबाबदार असेल.

13. वापरकर्ता हे मान्य करतो की, या सुविधेचा वापर करून त्याने वरील सर्व अटी व शर्ती मान्य केल्या आहेत असे मानले जाईल आणि या अटी व शर्ती त्याच्यावर अशा प्रकारे बंधनकारक असतील की जणू काही त्याने त्या लेखी स्वरूपात मान्य केल्या आहेत.

सेवेच्या अटी:

या अटी आणि शर्ती, NSDL पेमेंट्स बँकेद्वारे ग्राहकांना पुरविल्या जाणाऱ्या कोणत्याही खात्याच्या किंवा इतर कोणत्याही सुविधेच्या सामान्य अटी व शर्तींव्यतिरिक्त (पूरक म्हणून) लागू आहेत.

1.ही सुविधा केवळ अशा वापरकर्त्यासाठी उपलब्ध आहे ज्यांचे भारतातील कोणत्याही बँकेत बँक खाते आहे आणि जी बँक 'इमिजिएट पेमेंट सर्व्हिस' (IMPS) व 'युनिफाइड पेमेंट इंटरफेस' (UPI) (निधी हस्तांतरण सेवेसह) प्रदान करते.

2.या सुविधेचा लाभ घेण्यासाठी आणि ती वापरण्यासाठी, NSDL पेमेंट्स बँकेने वेळोवेळी विहित केलेल्या आणि उपलब्ध करून दिलेल्या पद्धतींनुसार व माध्यमांद्वारे वापरकर्त्याने ॲप्लिकेशन वापरण्यासाठी स्वतःची नोंदणी करणे आवश्यक आहे.

3.सदर सुविधेअंतर्गत दिल्या जाणाऱ्या सेवांसाठी वापरकर्त्याकडून शुल्क आकारण्याचा अधिकार NSDL पेमेंट्स बँकेने राखून ठेवला आहे.

4.वापरकर्त्याच्या विनंतीनुसार आणि त्यांच्याकडून प्राप्त झालेल्या सूचनांच्या आधारे, ॲप्लिकेशनमध्ये जोडलेल्या खात्यांवर किंवा व्हर्च्युअल अ‍ॅड्रेसवर (virtual addresses) निधी पाठवणे किंवा प्राप्त करणे शक्य व्हावे, यासाठी NSDL पेमेंट्स बँक ही सुविधा पुरवेल.

5.ही सुविधा घेण्यासाठी नोंदणीकृत असलेल्या बँकेतील आपल्या खात्यातून/खात्यांमधून रक्कम वजा (debit) करण्याचा किंवा त्यात रक्कम जमा (credit) करण्याचा अधिकार वापरकर्ता NSDL पेमेंट्स बँकेला अपरिवर्तनीय आणि बिनशर्तपणे प्रदान करतो.

6.ही सुविधा मिळवण्यासाठी वापरकर्ता (User) खालील गोष्टींशी सहमत आहे आणि त्यास दुजोरा देतो:

a. वापरकर्त्याला त्याचे NSDL पेमेंट्स बँक किंवा इतर कोणत्याही बँकेतील विद्यमान खाते 'मोबाइल पेमेंट ॲप्लिकेशन'मध्ये जोडावे लागेल.

b. ॲप्लिकेशनमध्ये खाते जोडण्यासाठी, वापरकर्त्याला त्याचे खाते ज्या बँकेत आहे त्या बँकेचा योग्य तपशील निवडावा लागेल. वापरकर्त्याने नोंदणी केलेल्या मोबाइल क्रमांकाच्या आधारे, NPCI आणि संबंधित बँक (Issuing bank) यांच्या माध्यमातून ॲप्लिकेशनद्वारे NSDL पेमेंट्स बँक खात्याचा तपशील मिळवेल. बँकेने मिळवलेला खात्याचा तपशील वापरकर्त्याच्या मोबाइल फोनवर/डिव्हाइसवर संदेशाच्या (message) स्वरूपात दर्शविला जाईल. वापरकर्त्याला त्याच्या डेबिट कार्डचे शेवटचे सहा अंक, डेबिट कार्डची मुदत संपण्याची तारीख (expiry date) आणि नोंदणीकृत मोबाइल क्रमांकावर पाठवलेला OTP प्रविष्ट करून या खात्याच्या तपशीलाची पडताळणी करावी लागेल. त्यानंतर, वापरकर्त्याद्वारे खाते जोडण्याची प्रक्रिया पूर्ण करण्यासाठी ॲप्लिकेशनमध्ये त्या खात्यासाठी UPI PIN सेट केला जाईल. हे सर्व तपशील वापरकर्ता NPCI लायब्ररीमध्ये प्रविष्ट करेल; हा डेटा NPCI लायब्ररीतून ॲप्लिकेशनमध्ये 'एनक्रिप्टेड' (सुरक्षित कूटबद्ध) स्वरूपात आणला जाईल.

c. NSDL Jiffy ॲप्लिकेशनमध्ये खाते यशस्वीरित्या जोडल्यानंतर, वापरकर्त्याने सेट केलेल्या UPI PIN चा वापर करून केवळ व्यवहाराला (transaction) अधिकृत (authorize) करणे आवश्यक असेल. हा UPI PIN वापरकर्ता थेट NPCI लायब्ररीमध्ये सेट करेल आणि NSDL पेमेंट्स बँक तो UPI PIN वाचू किंवा त्याची प्रत (copy) घेऊ शकणार नाही; त्यामुळे, अशा UPI PIN ची गोपनीयता राखण्यासाठी NSDL पेमेंट्स बँक जबाबदार राहणार नाही.

d. वापरकर्त्याने सद्भावनेने वागावे आणि वाजवी काळजी व तत्परता बाळगावी. तसेच, आपल्या खात्याचा तपशील, डेबिट कार्डचा तपशील, OTP किंवा UPI PIN आणि कोणतीही वैयक्तिक माहिती ("क्रेडेंशियल्स" किंवा प्रवेश-तपशील) यांची गोपनीयता राखण्यासाठी तो स्वतःच पूर्णपणे जबाबदार असेल. वापरकर्ता हे मान्य करतो आणि पुष्टी करतो की त्याचे क्रेडेंशियल्स हे पूर्णपणे त्याचे वैयक्तिक आहेत आणि तो ते नेहमी गोपनीय ठेवेल. जर वापरकर्त्याने त्याचे क्रेडेंशियल्स कोणत्याही प्रकारे त्रयस्थ पक्षाला (third party) उघड केले, किंवा खाते चालवण्यासाठी त्रयस्थ पक्षाला अधिकृत केले, किंवा आपले ॲप्लिकेशन त्यांच्याकडे सोपवले, किंवा क्रेडेंशियल्स उघड केल्यामुळे त्रयस्थ पक्षाने ॲप्लिकेशनमधील क्रेडेंशियल्स बदलले/सुधारले, किंवा वापरकर्त्याने त्रयस्थ पक्षाला ॲप्लिकेशन वापरण्याची परवानगी दिल्याने त्याचा गैरवापर झाला, तर अशा कोणत्याही

परिस्थितीत NSDL पेमेंट्स बँक जबाबदार किंवा उत्तरदायी धरली जाणार नाही. त्यामुळे, जर वापरकर्त्याकडून UPI PIN सह कोणतीही माहिती उघड झाली (किंवा ती सुरक्षित राहिली नाही) आणि/किंवा त्रयस्थ पक्षाकडून ॲप्लिकेशनचा गैरवापर झाला, तर त्यासाठी बँक जबाबदार किंवा उत्तरदायी राहणार नाही; अशा परिस्थितीत वापरकर्ताच पूर्णपणे जबाबदार आणि उत्तरदायी असेल. तसेच, वापरकर्त्याने आपली माहिती (credentials) किंवा UPI PIN कोणत्याही त्रयस्थ व्यक्तीला/पक्षाला दिल्याने किंवा ॲप्लिकेशनचा त्रयस्थ पक्षाकडून होणाऱ्या गैरवापरासह इतर कोणत्याही प्रकारे गैरवापर झाल्यामुळे NSDL पेमेंट्स बँकेचे कोणतेही नुकसान, खर्च, दंड किंवा शुल्क (कायदेशीर शुल्कासह) झाल्यास, त्याबाबत NSDL पेमेंट्स बँकेला नुकसानभरपाई देण्यास आणि कोणत्याही दायित्वातून मुक्त ठेवण्यास वापरकर्ता बांधील असेल. वापरकर्त्याने जाणूनबुजून किंवा अनावधानाने, कोणत्याही प्रकारे उक्त माहिती उघड केल्यास किंवा ती असुरक्षित होऊ दिल्यास, वापरकर्ताच पूर्णपणे जबाबदार आणि उत्तरदायी असेल.

e.NPCI च्या मार्गदर्शक तत्त्वांनुसार NPCI कडून पुरवलेल्या माहितीच्या मर्यादेपर्यंत, वापरकर्त्याचे NSDL पेमेंट्स बँक खाते आणि NSDL पेमेंट्स बँक नसलेले खाते (Non-NSDL Payments Bank account) यासंबंधीचा तपशील NSDL पेमेंट्स बँकेच्या सर्व्हर डेटाबेसमध्ये साठवला जाईल.

f. उक्त सुविधेअंतर्गत निधी हस्तांतरण करण्यासाठी NSDL पेमेंट्स बँकेने निश्चित केलेल्या मर्यादेचे पालन वापरकर्त्याने करणे आवश्यक आहे.

g. ही सुविधा वापरण्यासाठी, ॲप्लिकेशनचा आणि या सुविधेद्वारे दिल्या जाणाऱ्या सेवांचा अनधिकृत व बेकायदेशीर वापर रोखण्यासाठी वापरकर्त्याने सर्व आवश्यक खबरदारी घेणे आवश्यक आहे.

h. उक्त सुविधेद्वारे निधी पाठवण्यासाठी आणि प्राप्त करण्यासाठी, ॲप्लिकेशन डाउनलोड केल्यानंतर वापरकर्त्याला आपली माहिती (बँक खाते तपशीलासह) नोंदवणे आवश्यक असेल.

7.या सुविधेचा लाभ घेण्यासाठी, ॲप्लिकेशन आणि त्याद्वारे दिल्या जाणाऱ्या सेवांचा अनधिकृत व बेकायदेशीर वापर रोखण्यासाठी वापरकर्त्याने सर्व आवश्यक खबरदारी घेणे आवश्यक आहे.

8.या सुविधेद्वारे निधी पाठवण्यासाठी आणि प्राप्त करण्यासाठी, ॲप्लिकेशन डाउनलोड केल्यानंतर वापरकर्त्याला आपली माहिती (बँक खात्याच्या तपशीलासह) नोंदवणे आवश्यक असेल.

9.UPI PIN/OTP/कोड/पासवर्ड यांची गोपनीयता राखण्यासाठी आणि अशा UPI PIN/OTP/पासकोड/पासवर्डच्या वापरामुळे किंवा गैरवापरामुळे उद्भवणाऱ्या सर्व परिणामांसाठी वापरकर्ता जबाबदार असेल.

10.वापरकर्त्याच्या विनंतीवरून लाभार्थ्यांना हस्तांतरित केलेल्या किंवा ॲप्लिकेशनचा वापर करून प्राप्त झालेल्या कोणत्याही आणि सर्व निधीसाठी वापरकर्ता जबाबदार असेल.

11.वापरकर्त्याच्या निष्काळजीपणामुळे किंवा त्याच्या वतीने ॲप्लिकेशनमध्ये झालेला कोणताही अनधिकृत वापर/प्रवेश, MPIN/OTP/पासकोड/पासवर्डचा गैरवापर किंवा सुविधेबाबतच्या सुरक्षेचे इतर कोणतेही उल्लंघन (ज्याची त्याला माहिती आहे) याबद्दल NSDL पेमेंट्स बँकेला वाजवी वेळेत त्वरित सूचित करण्यात अपयश आल्यामुळे होणाऱ्या सर्व नुकसानीस वापरकर्ता जबाबदार असेल.

12.या सुविधेअंतर्गत वापरकर्त्याने केलेल्या व्यवहारांची पूर्तता करण्यासाठी आवश्यक असलेली सर्व माहिती मिळवण्यास आणि अशा विनंत्या स्वीकारण्याच्या/पूर्ण करण्याच्या उद्देशाने ती माहिती कोणत्याही तृतीय पक्षासोबत सामायिक करण्यास वापरकर्ता NSDL पेमेंट्स बँकेला अपरिवर्तनीय आणि बिनशर्त अधिकार देतो.

13.NSDL पेमेंट्स बँक व्यवहारांची नोंद आपल्या इच्छेनुसार कोणत्याही स्वरूपात ठेवू शकते. कोणत्याही वादाच्या प्रसंगी, उक्त ॲप्लिकेशनद्वारे केलेल्या व्यवहारांचा अंतिम पुरावा म्हणून बँकेच्या नोंदी बंधनकारक असतील.

14.NSDL पेमेंट्स बँकेने अधिकृत केल्याव्यतिरिक्त इतर कोणत्याही प्रकारे वापरकर्ता ॲप्लिकेशन आणि/किंवा त्याद्वारे दिल्या जाणाऱ्या सेवांचा वापर/प्रवेश करणार नाही. जर वापरकर्त्याने ॲप्लिकेशनचा वापर बेकायदेशीर, अयोग्य किंवा या अटी/इतर निर्दिष्ट अटी व शर्तींनुसार अधिकृत नसलेल्या कोणत्याही उद्देशासाठी केला, तर वापरकर्त्याचा असा अनधिकृत प्रवेश रोखण्यासाठी सर्व वाजवी उपाययोजना करण्याचा अधिकार NSDL पेमेंट्स बँकेला असेल.

15.वापरकर्ता पुष्टी करतो की, त्याने दिलेल्या कोणत्याही सूचनांची अंमलबजावणी ही केवळ त्याने सुविधेचा लाभ घेण्यासाठी वापरलेल्या वैध UPI PIN/OTP/पासकोड/पासवर्डची पडताळणी झाल्यानंतरच केली जाईल.

१६. वापरकर्ता हे मान्य करतो आणि याची पुष्टी करतो की, एकदा व्यवहार पूर्ण झाला की, त्याने दिलेली 'स्टॉप-पेमेंट'ची (पेमेंट थांबवण्याची) कोणतीही सूचना NSDL पेमेंट्स बँकेद्वारे स्वीकारली जाणार नाही आणि त्यावर कोणतीही कार्यवाही केली जाणार नाही.

17.ही सुविधा वापरताना वापरकर्त्याने खालील गोष्टींची खात्री करावी:

a. त्याच्याकडे संबंधित सेवांचा लाभ घेण्याचा अधिकार आहे आणि तो भारतात लागू असलेल्या कायद्यांचे व नियमांचे योग्य पालन करेल.

b. सेवा प्रदान करण्यासाठी किंवा या सुविधेअंतर्गत NSDL पेमेंट्स बँकेची इतर कोणतीही जबाबदारी पार पाडण्यासाठी बँकेला आवश्यक असलेली माहिती आणि/किंवा सहकार्य तो पुरवेल.

c. अशा सुविधेचा लाभ घेण्यासाठी NSDL पेमेंट्स बँकेला अचूक आणि विश्वसनीय माहिती/सूचना पुरवण्याची जबाबदारी त्याची असेल.

d. तो कोणत्याही वेळी कोणत्याही व्यक्तीला NSDL पेमेंट्स बँक किंवा इतर कोणत्याही बँकेतील आपल्या खात्याचा तपशील (जसे की पासवर्ड किंवा वेळोवेळी दिलेला खाते क्रमांक) देणार नाही.

18.वापरकर्ता हे मान्य करतो की, या सुविधेअंतर्गत NSDL पेमेंट्स बँकेद्वारे दिल्या जाणाऱ्या सेवांचा लाभ तो स्वतःच्या जोखमीवर घेईल आणि या जोखमींमध्ये खालील बाबींचा समावेश असेल:

a. कोणतीही तांत्रिक त्रुटी, बिघाड, नेटवर्क समस्या, कायदेशीर निर्बंध आणि NSDL पेमेंट्स बँकेच्या नियंत्रणाबाहेरील इतर कारणे; ज्यासाठी NSDL पेमेंट्स बँकेला कोणत्याही प्रकारे जबाबदार धरले जाणार नाही.

b.वापरकर्त्याने पुरवलेली माहिती चुकीची/अचूक नसल्यामुळे होणारे कोणतेही नुकसान किंवा हानी; ज्यासाठी NSDL पेमेंट्स बँकेला जबाबदार धरले जाणार नाही.

c. प्रक्रियेत सहभागी असलेल्या कोणत्याही सेवा प्रदात्याची/इतर तृतीय पक्षाची/संस्थेची कामगिरी; तसेच सेवेतील त्रुटी, दोष, बिघाड किंवा व्यत्यय किंवा निधी हस्तांतरणातील विलंबामुळे वापरकर्त्याला झालेले कोणतेही नुकसान किंवा हानी.

d. ऑनलाइन/इलेक्ट्रॉनिक सूचनांच्या प्रेषणात किंवा वितरणात झालेला विलंब किंवा त्या न मिळणे; किंवा त्यांच्या प्रेषण, वितरण किंवा डिक्रिप्टिंगमध्ये (सूचनांचा अर्थ लावताना) झालेली चूक, वगळलेली माहिती किंवा त्रुटी; किंवा चुकीचा अर्थ लावला जाणे; किंवा NSDL पेमेंट्स बँकेच्या नियंत्रणाबाहेरील कोणतीही घटना किंवा कृती यांमुळे होणारे नुकसान.

e. मोबाइल पेमेंट ॲप्लिकेशनद्वारे निधी हस्तांतरण आणि NSDL पेमेंट्स बँकेच्या इतर सेवा सक्षम करणारे तंत्रज्ञान हे व्हायरस किंवा इतर हानिकारक, विनाशकारी किंवा बिघाड घडवून आणणाऱ्या कोड, प्रोग्राम किंवा मॅक्रोमुळे प्रभावित होऊ शकते. NSDL पेमेंट्स बँकेच्या संबंधित ॲप्लिकेशन किंवा सर्व्हरसाठी देखभालीची (maintenance) आवश्यकता असू शकते आणि अशा वेळी वापरकर्त्यांच्या विनंत्या किंवा व्यवहारांवर प्रक्रिया करणे शक्य नसू शकते. यामुळे सूचनांच्या प्रक्रियेत विलंब होऊ शकतो किंवा त्या प्रक्रियेत अपयश येऊ शकते, तसेच इतर तत्सम बिघाड किंवा अक्षमता उद्भवू शकते. वापरकर्त्याला हे मान्य आहे की, कोणत्याही कारणास्तव वापरकर्त्याची सूचना पूर्ण करण्यास बँक असमर्थ ठरल्यास किंवा त्यात काही बिघाड झाल्यास, त्यातून होणाऱ्या नुकसानीसाठी किंवा इतर कोणत्याही कारणास्तव उद्भवणाऱ्या प्रत्यक्ष किंवा अप्रत्यक्ष दायित्वाची (liability) कोणतीही जबाबदारी NSDL पेमेंट्स बँक स्वीकारत नाही.

f. वापरकर्त्याने सुरू केलेल्या कोणत्याही व्यवहाराला अधिकृत करण्यासाठी, वापरकर्ता आपली सर्व संवेदनशील माहिती (जसे की खात्याचा तपशील, डेबिट कार्डचा तपशील, OTP किंवा UPI पिन आणि कोणतीही वैयक्तिक माहिती) NPCI लायब्ररीमध्ये प्रविष्ट करेल. अशा व्यवहाराची अंतिम अधिकृतता (final authorisation) ही 'इश्यूइंग बँक' (कार्ड किंवा खाते जारी करणारी बँक) वापरकर्त्याकडून पुष्टीकरण मिळाल्यानंतरच करेल. वापरकर्ता हे मान्य करतो आणि पुष्टी करतो की, येथे नमूद केलेल्या तपशीलांचा वापर/प्रकटीकरण आणि NPCI व इश्यूइंग बँकेमार्फत ॲप्लिकेशनद्वारे कोणताही व्यवहार सुरू करणे/अधिकृत करणे यासाठी तो स्वतःच जबाबदार असेल. तसेच, वापरकर्त्याने येथे नमूद केलेले तपशील NPCI लायब्ररीमध्ये वापरल्यामुळे किंवा पुष्टीकरणासाठी इश्यूइंग बँकेला दिल्यामुळे NSDL पेमेंट्स बँकेचे कोणतेही नुकसान, खर्च, दंड, शुल्क (कायदेशीर शुल्कासह) इत्यादी झाल्यास, त्याबाबत NSDL पेमेंट्स बँकेला कोणत्याही दायित्वातून मुक्त ठेवण्याची आणि नुकसानभरपाई देण्याची जबाबदारी वापरकर्त्याची असेल. त्यामुळे, या संदर्भात

वापरकर्त्याचे कोणत्याही प्रकारे नुकसान, खर्च, दंड किंवा शुल्क (कायदेशीर शुल्कासह) झाल्यास, त्यासाठी वापरकर्ता स्वतःच पूर्णपणे जबाबदार असेल.

19.वापरकर्ता (User) सहमत आहे की NSDL पेमेंट्स बँक खालील बाबींसाठी कोणतीही जबाबदारी स्वीकारणार नाही:

a. वापरकर्त्याच्या सूचनांवर विश्वास ठेवून आणि सद्भावनेने (good faith) या सेवेअंतर्गत केलेले व्यवहार.

b. असे व्यवहार न करणे ज्याबाबत NSDL पेमेंट्स बँकेला स्वतःच्या निर्णयानुसार असे वाटण्याचे कारण आहे की, त्या सूचना अस्सल नाहीत किंवा त्या अस्पष्ट, अयोग्य, संदिग्ध किंवा संशयास्पद आहेत.

c. सेवेतील त्रुटी, दोष, बिघाड किंवा व्यत्यय यामुळे किंवा हस्तांतरण/रक्कम पाठवण्यास विलंब झाल्यामुळे वापरकर्त्याचे झालेले कोणतेही नुकसान किंवा हानी; तसेच NSDL पेमेंट्स बँकेच्या नियंत्रणाबाहेरील कोणत्याही कारणास्तव झालेले नुकसान.

d. वापरकर्ता हे मान्य करतो आणि सहमत आहे की NSDL पेमेंट्स बँक या सेवेसाठी केवळ एक सुविधा पुरवणारी संस्था (facilitator) आहे. NSDL पेमेंट्स बँक या सुविधेची कोणतीही हमी देत नाही किंवा जबाबदारी घेत नाही, तसेच अशा कोणत्याही सेवेचे किंवा तिच्या प्रतिष्ठेचे समर्थन करत नाही. कोणत्याही प्रकारच्या अपुऱ्या किंवा खराब सेवेसाठी आणि वापरकर्त्याचे होणाऱ्या कोणत्याही नुकसानीसाठी NSDL पेमेंट्स बँक कोणत्याही प्रकारे जबाबदार राहणार नाही. यासंदर्भातील जोखीम पूर्णपणे वापरकर्त्याची असेल.

e. उक्त सुविधेचा वापर करून वापरकर्त्याने दिलेल्या माहितीवर/सूचनांवर कोणत्याही त्रयस्थ पक्षाचा (third party) अनधिकृत प्रवेश.

f. ही सुविधा वापरताना सुविधेतील त्रुटीमुळे वापरकर्त्याचे झालेले कोणतेही प्रत्यक्ष, अप्रत्यक्ष किंवा परिणामी नुकसान, जे NSDL पेमेंट्स बँकेच्या नियंत्रणाबाहेर आहे.

g. जेव्हा NSDL पेमेंट्स बँकेने सद्भावनेने (good faith) कृती केली असेल.

h. गोपनीय स्वरूपाची माहिती उघड झाल्यामुळे वापरकर्त्याचे झालेले कोणतेही नुकसान, हानी किंवा दायित्व.

i. UPI प्रणालीच्या संदर्भात: UPI प्रणालीची कनेक्टिव्हिटी (जोडणी) केवळ NSDL पेमेंट्स बँकेपर्यंत विस्तारित केली जाते. व्यवहार पूर्ण करण्यासाठी आवश्यक असलेली सर्व सुरक्षित क्रेडेन्शियल्स (secure credentials) वापरकर्त्याद्वारे प्रदान केली जातील आणि ती NPCI द्वारे केवळ UPI च्या रचनेनुसार आणि आवश्यकतेनुसार कॅप्चर आणि एनक्रिप्ट (encrypted) केली जातील. त्यामुळे, NPCI द्वारे UPI प्रणालीद्वारे NSDL पेमेंट्स बँकेला सुरक्षित यंत्रणा किंवा इंटरफेस उपलब्ध करून दिला जाईल;

यामध्ये सुरक्षित क्रेडेन्शियल्स किंवा संवेदनशील माहिती (जसे की वापरकर्त्याचा UPI PIN, खात्याचा तपशील, डेबिट कार्ड क्रमांक, एक्सपायरी डेट, OTP इत्यादी) एनक्रिप्टेड स्वरूपात समाविष्ट असतील.

20.वापरकर्ता (User) मान्य करतो की, NSDL पेमेंट्स बँकेद्वारे दिल्या जाणाऱ्या सुविधेसाठी आकारले जाणारे कोणतेही शुल्क हे पूर्णपणे NSDL पेमेंट्स बँकेच्या निर्णयावर अवलंबून असेल आणि NSDL पेमेंट्स बँकेला कोणतीही पूर्वसूचना न देता वेळोवेळी ते शुल्क मागे घेण्याचा, त्यात बदल करण्याचा किंवा फेरफार करण्याचा अधिकार असेल.

21.जर वापरकर्त्याच्या 'व्हर्च्युअल पेमेंट ॲड्रेस'मधील (Virtual Payment Address) वापरकर्ता-नाव किंवा शब्द दिशाभूल करणारे, आक्षेपार्ह, प्रतिबंधित, प्रचारात्मक किंवा कोणत्याही त्रयस्थ पक्षाची ब्रँड-नावे, ट्रेडमार्क किंवा कॉपीराइटशी संबंधित असल्याचे बँकेच्या निदर्शनास आले, तर वापरकर्त्याला पूर्वसूचना देऊन किंवा न देता, तो 'व्हर्च्युअल पेमेंट ॲड्रेस' तात्पुरत्या किंवा कायमस्वरूपी स्वरूपात ब्लॉक करण्याचा विशेष अधिकार बँक स्वतःच्या निर्णयानुसार राखून ठेवते; आणि यासाठी बँक कोणत्याही प्रकारे जबाबदार किंवा उत्तरदायी राहणार नाही.

22.वापरकर्ता मान्य करतो की, या सुविधेचा वापर केल्यामुळे त्याचे बँक खाते कोणत्याही कारणास्तव बंद किंवा ब्लॉक केले गेल्यास, त्याने त्याबाबतचा प्रश्न थेट त्याच्या बँकेशी सोडवावा आणि त्यासाठी NSDL पेमेंट्स बँकेला कोणत्याही प्रकारे जबाबदार धरू नये.

23.या सुविधेद्वारे केलेल्या सर्व व्यवहारांसाठी वापरकर्ता स्वतः जबाबदार असेल. NSDL पेमेंट्स बँक ही सुविधा कधीही मागे घेऊ शकते किंवा बंद करू शकते; उदा. वापरकर्त्याने अटींचे उल्लंघन केल्यास (कोणतीही पूर्वसूचना न देता), किंवा वापरकर्त्याचा मृत्यू, दिवाळखोरी किंवा कायदेशीर पात्रतेचा अभाव बँकेच्या निदर्शनास आल्यास, किंवा इतर कोणत्याही कारणास्तव.

24.वापरकर्ता मान्य करतो की, सदर ॲप्लिकेशनचा वापर करून पैसे भरण्यासाठी, त्याच्या विविध बँकांमध्ये असलेल्या वेगवेगळ्या खात्यांमधील रक्कम एकत्रित करण्याचा अधिकार त्याला नाही. त्यामुळे, कोणत्याही एका वेळी, सदर ॲप्लिकेशनद्वारे पैसे भरण्यासाठी वापरकर्त्याने निवडलेल्या विशिष्ट बँक खात्यात उपलब्ध असलेल्या निधीचाच वापर करण्यास तो पात्र असेल.

25.वापरकर्ता NSDL पेमेंट्स बँक आणि तिचे संचालक, अधिकारी, मालक, प्रतिनिधी, सह-ब्रँडर्स (co-branders) किंवा इतर भागीदार, कर्मचारी, माहिती पुरवठादार, परवाना देणारे (licensors), परवानाधारक (licensees), सल्लागार, कंत्राटदार आणि इतर संबंधित तृतीय पक्ष (ज्यांना एकत्रितपणे "नुकसानभरपाईस पात्र पक्ष" किंवा "Indemnified Parties" असे संबोधले जाईल) यांना खालील बाबींमुळे किंवा त्यांशी संबंधित उद्भवणाऱ्या कोणत्याही आणि सर्व दाव्यांपासून, मागण्यांपासून, कायदेशीर कारवाईच्या कारणांपासून, कर्जापासून किंवा दायित्वापासून (ज्यामध्ये वकिलांची वाजवी फी आणि संबंधित पक्षांना आलेला खर्च यांचा समावेश आहे) संरक्षण देण्यास आणि नुकसानभरपाई करण्यास सहमत आहे:

a. वापरकर्त्याकडून 'सेवा अटीं'चे (Terms of Service) किंवा NSDL पेमेंट्स बँकेच्या इतर कोणत्याही अतिरिक्त अटी व शर्ती आणि धोरणांचे केलेले उल्लंघन किंवा त्यांचे पालन न करणे;

b. वापरकर्त्याच्या कृतींमुळे किंवा कृती न केल्यामुळे (omissions) निर्माण झालेला कोणताही वाद किंवा कायदेशीर खटला;

c. कोणतीही निष्काळजीपणा किंवा कायद्याचे अथवा तृतीय पक्षाच्या अधिकारांचे केलेले उल्लंघन किंवा कथित उल्लंघन.

26.NSDL पेमेंट्स बँक या ॲप्लिकेशनद्वारे स्वतः किंवा आपल्या वतीने आपल्या सहयोगी संस्था किंवा कंत्राटी सेवा पुरवठादारांमार्फत कोणत्याही सेवा प्रदान करू शकते.

नुकसानभरपाई:

NSDL पेमेंट्स बँक वापरकर्त्याला 'सुविधा' (Facility) आणि ॲप्लिकेशन व/किंवा सेवांचा ॲक्सेस (प्रवेश) देण्यास सहमत होत असल्याच्या मोबदल्यात, वापरकर्ता याद्वारे स्वतःच्या खर्चाने, NSDL पेमेंट्स बँक आणि तिचे संचालक, कर्मचारी, प्रतिनिधी, एजंट आणि/किंवा सहयोगी (यापुढे ज्यांचा उल्लेख "संबंधित पक्ष" असा केला जाईल) यांना नुकसानभरपाई देण्यास आणि त्यांना सर्व काळासाठी सुरक्षित व निर्धोक ठेवण्यास अपरिवर्तनीयपणे सहमत आहे. 'सुविधा' आणि/किंवा ॲप्लिकेशनच्या वापरामुळे किंवा त्यासंबंधी उद्भवणाऱ्या कोणत्याही दाव्यांमुळे, कायदेशीर कारवाईमुळे, खटल्यांमुळे किंवा इतर कोणत्याही गोष्टींमुळे NSDL पेमेंट्स बँक किंवा संबंधित पक्षांना झालेले किंवा होऊ शकणारे सर्व प्रकारचे नुकसान, हानी, खर्च, कायदेशीर शुल्क, आकार आणि परिणाम (पूर्ण नुकसानभरपाईच्या आधारावर) यासाठी वापरकर्ता जबाबदार असेल. यामध्ये वापरकर्त्याच्या माहितीसह किंवा माहितीशिवाय, तसेच सद्भावनेने किंवा अन्यथा सुरू केलेल्या सर्व व्यवहारांचा समावेश असेल; वापरकर्ता याद्वारे हे मान्य करतो की, NSDL पेमेंट्स बँक किंवा संबंधित पक्षांनी हे व्यवहार वापरकर्त्याच्या सूचना आणि अधिकारांनुसार, तसेच या अटी व शर्ती आणि लागू असलेल्या इतर विशिष्ट अटी व शर्तींनुसारच प्रक्रिया करून पूर्ण केले आहेत. वापरकर्ता पुढे असेही मान्य करतो आणि पुष्टी करतो की, 'सुविधा' अंशतः मागे घेतली गेली तरीही ही नुकसानभरपाईची तरतूद वैध, अस्तित्वात आणि वापरकर्त्यावर बंधनकारक राहील.

अशा प्रकारचे नुकसान किंवा खर्च (जे अद्याप झालेले नाहीत किंवा जे संभाव्य स्वरूपाचे आहेत) यांच्यापासून संरक्षण करण्यासाठी किंवा भरपाई देण्यासाठी NSDL पेमेंट्स बँक आणि/किंवा संबंधित पक्षांनी निश्चित केलेली रक्कम वापरकर्ता त्यांना अदा करेल.

अशा कोणत्याही दाव्यामुळे किंवा त्यासंबंधी उद्भवणाऱ्या कोणत्याही दाव्या, खटल्या, कारवाई किंवा कायदेशीर प्रक्रियेमुळे वापरकर्त्यावर लादलेले किंवा वापरकर्त्याला सोसावे लागलेले सर्व खर्च, नुकसान आणि व्यय (ज्यामध्ये वाजवी वकिलांची फी आणि खर्चाचा समावेश आहे, परंतु तेवढ्यापुरतेच मर्यादित नाही) अदा करण्यास वापरकर्ता सहमत आहे. गोपनीयता आणि माहितीचा खुलासा:

लागू असलेल्या कायद्यानुसार प्रतिबंधित नसेल त्या मर्यादेपर्यंत, NSDL पेमेंट्स बँक वापरकर्त्याशी संबंधित कोणतीही माहिती आणि/किंवा सुविधेच्या वापरासाठी वापरकर्त्याने दिलेली इतर कोणतीही माहिती, गोपनीय वापरासाठी आणि सुविधेच्या संदर्भात, आपल्या शाखा, प्रतिनिधी कार्यालये, सहयोगी संस्था, प्रतिनिधी, लेखापरीक्षक आणि NSDL पेमेंट्स बँकेने निवडलेल्या तृतीय पक्षांकडे (ते कोठेही स्थित असले तरी) हस्तांतरित करण्यास पात्र असेल. तसेच, NSDL पेमेंट्स बँकेच्या माहितीमध्ये आणि ताब्यात असलेली वापरकर्त्याशी संबंधित कोणतीही आणि सर्व माहिती कोणत्याही इतर बँकेला/संस्थेला/आर्थिक संस्थेला किंवा इतर कोणत्याही संस्थेला उघड करण्याचा अधिकार NSDL पेमेंट्स बँकेला कोणत्याही वेळी असेल. हा नियम करार संपुष्टात आल्यानंतरही लागू राहील.

माहितीची अचूकता:

उक्त सुविधेचा वापर करून, ॲप्लिकेशनचा वापर करून किंवा इतर कोणत्याही माध्यमाद्वारे बँकेला पुरवलेल्या माहितीच्या अचूकतेची जबाबदारी वापरकर्ता स्वीकारतो.

वापरकर्ता हे मान्य करतो की, या सुविधेसंदर्भात त्याने पुरवलेल्या माहितीमध्ये काही तफावत आढळल्यास त्याची संपूर्ण जबाबदारी वापरकर्त्याचीच असेल आणि त्यामुळे तो NSDL पेमेंट्स बँकेला नेहमी अचूक माहिती पुरवण्यास सहमत आहे. NSDL पेमेंट्स बँकेने त्याला पुरवलेल्या माहितीमध्ये काही त्रुटी असल्याचे वापरकर्त्याला आढळल्यास, त्याने बँकेला त्वरित कळवावे. NSDL पेमेंट्स बँक शक्य असेल तिथे आणि आपल्या सर्वोत्तम प्रयत्नांनी ती त्रुटी त्वरित दुरुस्त करण्याचा प्रयत्न करेल.

वापरकर्त्याला पुरवलेल्या माहितीची अचूकता सुनिश्चित करण्यासाठी बँकेने आवश्यक पावले उचलली असूनही उद्भवणाऱ्या कोणत्याही अनपेक्षित त्रुटीसाठी NSDL पेमेंट्स बँक जबाबदार राहणार नाही; तसेच बँकेने पुरवलेल्या चुकीच्या माहितीमुळे वापरकर्त्याचे काही नुकसान/हानी झाल्यास, त्याबाबत वापरकर्त्याचा NSDL पेमेंट्स बँकेविरुद्ध कोणताही दावा असणार नाही.

समाप्ती:

NSDL पेमेंट्स बँक वापरकर्त्याला पूर्वसूचना न देता, कोणत्याही वेळी ही सुविधा पूर्णपणे किंवा अंशतः तात्पुरती मागे घेऊ शकते किंवा ती बंद (समाप्त) करू शकते. देखभाल किंवा दुरुस्तीचे काम करणे आवश्यक असल्यास, किंवा आणीबाणीच्या प्रसंगी किंवा सुरक्षेच्या कारणास्तव सुविधा स्थगित करणे आवश्यक असल्यास, NSDL पेमेंट्स बँक पूर्वसूचनेशिवाय कोणत्याही वेळी ही सुविधा स्थगित करू शकते. वापरकर्त्याचे खाते बंद झाल्यास ही सुविधा आपोआप समाप्त होईल. जर वापरकर्त्याने या अटी व शर्तींचे उल्लंघन केले असेल, किंवा वापरकर्त्याचा मृत्यू, दिवाळखोरी किंवा कायदेशीर क्षमता नसणे याबद्दल NSDL पेमेंट्स बँकेला माहिती मिळाली, तर बँक पूर्वसूचनेशिवाय ही सुविधा स्थगित किंवा समाप्त करू शकते. लागू असलेल्या कायद्यात किंवा नियमावलीत अन्यथा तरतूद केल्याशिवाय, NSDL पेमेंट्स बँकेकडे ही सुविधा समाप्त करण्याचा आणि/किंवा सुरक्षेच्या कारणास्तव या सुविधेद्वारे केल्या जाणाऱ्या व्यवहारांची व्याप्ती वाढवण्याचा, कमी करण्याचा किंवा ते स्थगित करण्याचा, तसेच या सुविधेशी संबंधित प्रक्रिया आणि व्यवहार मर्यादा बदलण्याचा अधिकार कोणत्याही वेळी, वापरकर्त्याला पूर्वसूचना न देता राखून ठेवला आहे.

अस्वीकरण (Disclaimers):

खालील परिस्थितींमध्ये NSDL पेमेंट्स बँकेची कोणतीही जबाबदारी राहणार नाही:

'फोर्स मॅजेअर' (अपरिहार्य/नैसर्गिक आपत्तींसारख्या अनियंत्रित) परिस्थितींमुळे वापरकर्त्याला ही सुविधा वापरता न आल्यास - ज्यामध्ये आवश्यक भौगोलिक क्षेत्रात नसणे, नैसर्गिक आपत्ती, कायदेशीर निर्बंध, दूरसंचार नेटवर्कमधील तांत्रिक त्रुटी किंवा NSDL पेमेंट्स बँकेच्या नियंत्रणाबाहेरील इतर कोणत्याही कारणांचा समावेश आहे - अशा वेळी बँक जबाबदार राहणार नाही. तसेच, वर नमूद केलेल्या कारणांमुळे सुविधेमध्ये काही त्रुटी निर्माण होऊन वापरकर्त्याचे किंवा इतर कोणत्याही व्यक्तीचे प्रत्यक्ष किंवा अप्रत्यक्ष नुकसान झाल्यास, त्याबाबतची कोणतीही जबाबदारी बँकेवर राहणार नाही.

NSDL पेमेंट्स बँकेला मिळालेल्या कोणत्याही व्यवहार सूचनांवर वापरकर्ता सद्भावनेने (good faith) कृती करत असताना; वापरकर्त्याचा UPI PIN, पासवर्ड, पासकोड, OTP किंवा मोबाईल फोन/क्रमांक यांचा वापर करून कोणत्याही फसव्या, बनावट किंवा चुकीच्या व्यवहार सूचना दिल्या गेल्यास आणि त्याद्वारे त्यांचा अनधिकृत वापर झाल्यास;माहितीवर प्रक्रिया किंवा ती प्रसारित (transmit) होत असताना माहिती गहाळ झाल्यास, इतर कोणत्याही व्यक्तीने अनधिकृतपणे प्रवेश केल्यास किंवा गोपनीयतेचा भंग झाल्यास; संबंधित सुविधेवर परिणाम करणाऱ्या सेवा प्रदात्यांच्या (service providers) किंवा कोणत्याही त्रयस्थ पक्षाच्या (third party) बाजूने काही त्रुटी किंवा अपयश आल्यास (आणि अशा सेवा प्रदात्याद्वारे किंवा त्रयस्थ पक्षाद्वारे पुरवल्या जाणाऱ्या सेवेच्या गुणवत्तेबाबत NSDL पेमेंट्स बँक कोणतीही हमी देत नाही);

संबंधित सुविधेच्या संदर्भात ॲप्लिकेशनद्वारे पाठवल्या जाणाऱ्या संदेशांच्या किंवा सूचनांच्या (मग त्या वैयक्तिक असोत किंवा इतर) गोपनीयतेची किंवा सुरक्षिततेची NSDL पेमेंट्स बँक कोणतीही हमी देत नाही. NSDL पेमेंट्स बँक ही प्रणाली (system) आणि नेटवर्क, किंवा त्यांचे कार्य (function) व कामगिरी (performance) यांबाबत, तसेच या सुविधेमुळे किंवा तिच्याशी संबंधित कारणांमुळे वापरकर्त्याचे किंवा इतर कोणत्याही व्यक्तीचे कधीही आणि कोणत्याही प्रकारे झालेले नुकसान किंवा हानी यांबाबत कोणतीही हमी किंवा प्रतिपादन (representation) करत नाही. NSDL पेमेंट्स बँक, तिचे संचालक, कर्मचारी, एजंट किंवा कंत्राटदार हे वापरकर्त्याला किंवा इतर कोणत्याही व्यक्तीला झालेल्या कोणत्याही नुकसानीसाठी किंवा हानीसाठी (मग ती प्रत्यक्ष, अप्रत्यक्ष किंवा परिणामी असो) जबाबदार राहणार नाहीत. यामध्ये महसूल, नफा, व्यवसाय, करार, अपेक्षित बचत किंवा प्रतिष्ठेचे नुकसान, तसेच सॉफ्टवेअरसह कोणत्याही उपकरणाचा वापर किंवा मूल्य गमावणे यांचा समावेश आहे (मग ते नुकसान अपेक्षित असो वा नसो). ही जबाबदारी खालील बाबींमुळे उद्भवणाऱ्या किंवा त्याशी संबंधित नुकसानीला लागू होत नाही: बँकेकडून विनंती स्वीकारणे आणि त्यावर प्रक्रिया करणे किंवा प्रतिसाद तयार करणे आणि परत पाठवणे यामध्ये होणारा विलंब, व्यत्यय, स्थगिती, निराकरण किंवा त्रुटी; वापरकर्त्याची दूरसंचार उपकरणे आणि कोणत्याही सेवा प्रदात्याचे नेटवर्क व बँकेची प्रणाली यांच्या दरम्यान माहिती किंवा संदेशाच्या प्रेषणामध्ये होणारे अपयश, विलंब, व्यत्यय, स्थगिती, निर्बंध किंवा त्रुटी; किंवा वापरकर्त्याची दूरसंचार उपकरणे, बँकेची प्रणाली किंवा कोणत्याही सेवा प्रदात्याचे नेटवर्क आणि/किंवा सुविधा पुरवण्यासाठी आवश्यक सेवा देणाऱ्या कोणत्याही तृतीय पक्षाची प्रणाली यामध्ये होणारा बिघाड, व्यत्यय, स्थगिती किंवा अपयश.

या अटी आणि शर्तींमध्ये काहीही विरोधाभासी असले तरीही, वापरकर्ता आणि सेल्युलर सेवा प्रदाता किंवा कोणताही तृतीय-पक्ष सेवा प्रदाता (मग तो बँकेने त्या उद्देशासाठी नियुक्त केलेला असो वा नसो) यांच्यातील कोणत्याही वादात NSDL पेमेंट्स बँक सहभागी होणार नाही किंवा वापरकर्त्याला कोणत्याही प्रकारे जबाबदार राहणार नाही.

वापरकर्त्याच्या स्पष्ट किंवा सूचित परवानगीने इतर कोणत्याही व्यक्तीने सुविधा वापरल्यामुळे वापरकर्त्याचे झालेले कोणतेही नुकसान. वापरकर्त्याच्या सूचनांची अंमलबजावणी करण्यासाठी सुविधेद्वारे पाठवल्या जाणाऱ्या वैयक्तिक किंवा खात्याच्या माहितीची गोपनीयता, गुप्तता आणि सुरक्षितता यांसाठी NSDL पेमेंट्स बँकेला जबाबदार धरले जाणार नाही.

बँकेने तृतीय पक्षाला वैयक्तिक माहिती उघड केल्यामुळे वापरकर्त्याचे झालेले कोणतेही नुकसान (ज्यामध्ये दूरसंचार किंवा इलेक्ट्रॉनिक क्लिअरिंग नेटवर्कमधील सहभाग, कायदेशीर आदेशाचे पालन, सांख्यिकीय विश्लेषण किंवा क्रेडिट रेटिंग यांसारख्या कारणांचा समावेश आहे, परंतु इतकेच मर्यादित नाही) यासाठी NSDL पेमेंट्स बँकेला जबाबदार धरले जाणार नाही.

सुविधेमध्ये बदल / सुधारणा:

NSDL पेमेंट्स बँक वापरकर्त्याला कोणतीही पूर्वसूचना न देता, योग्य वाटेल त्या वेळी दिलेल्या अटी व शर्तींमध्ये कोणतेही बदल करण्याचा पूर्ण अधिकार राखून ठेवते. अशा कोणत्याही बदलाची माहिती https://www.nsdlpayments.bank.in या वेबसाइटवर प्रदर्शित करून वापरकर्त्याला दिली जाईल आणि वापरकर्ता अशा सुधारित अटी व शर्तींचे पालन करण्यास बांधील असेल.

संपर्क / सूचना:

NSDL पेमेंट्स बँक आणि वापरकर्ता या अटी व शर्तींनुसार सूचनांची देवाणघेवाण इलेक्ट्रॉनिक पद्धतीने (वापरकर्त्याच्या मेलबॉक्सवर - ज्याला लेखी मानले जाईल) किंवा प्रत्यक्ष (हाताने) अथवा टपालाद्वारे (वापरकर्त्याने दिलेल्या शेवटच्या पत्त्यावर) करू शकतात; NSDL पेमेंट्स बँकेच्या बाबतीत, ही सूचना त्यांच्या '४०१, चौथा मजला, टॉवर ३, वन इंटरनॅशनल सेंटर, सेनापती बापट मार्ग, प्रभादेवी, मुंबई - ४०० ०१३' येथील कार्यालयात पाठवली जाऊ शकते. याव्यतिरिक्त, NSDL पेमेंट्स बँक सुविधेबाबत आणि सर्व वापरकर्त्यांना लागू असलेल्या अटी व शर्तींबाबत सामान्य स्वरूपाच्या सूचना http://www.nsdlpayments.bank.in या वेबसाइटवर आणि/किंवा वापरकर्त्याच्या मोबाइल क्रमांकावर 'एसएमएस' (SMS) द्वारे संदेश व सूचना पाठवून देऊ शकते. तसेच, NSDL पेमेंट्स बँक सुविधेच्या सर्व वापरकर्त्यांना लागू असलेल्या सामान्य स्वरूपाच्या सूचना प्रकाशित करू शकते. अशा सूचना प्रत्येक वापरकर्त्याला वैयक्तिकरित्या दिल्या गेल्या आहेत असे मानले जाईल.

लागू कायदा आणि अधिकारक्षेत्र:

या अटी व शर्तींचा अर्थ, वैधता आणि अंमलबजावणी या सर्व बाबी भारताच्या कायद्यांनुसार नियंत्रित केल्या जातील. संबंधित पक्ष मुंबई, भारत येथील सक्षम न्यायालयांच्या अनन्य अधिकारक्षेत्राच्या अधीन राहण्यास सहमती दर्शवतात; इतर न्यायालयांना त्या बाबतीत तत्सम अधिकारक्षेत्र असले तरीही, केवळ मुंबईतील न्यायालयांनाच या प्रकरणाबाबत अधिकारक्षेत्र असेल. भारत सोडून इतर कोणत्याही देशात जिथे ही सुविधा उपलब्ध आहे, तेथील कायद्यांचे पालन न केल्यामुळे उद्भवणाऱ्या कोणत्याही प्रत्यक्ष किंवा अप्रत्यक्ष दायित्वातून NSDL पेमेंट्स बँकेला मुक्त मानले जाईल.

NPCI ची भूमिका आणि जबाबदाऱ्या

a. NPCI ही 'युनिफाइड पेमेंट्स इंटरफेस' (UPI) प्लॅटफॉर्मची मालक आहे आणि त्याचे संचालन करते.

b. NPCI ही UPI बाबत नियम, विनियम, मार्गदर्शक तत्त्वे आणि सहभागी घटकांच्या (participants) संबंधित भूमिका, जबाबदाऱ्या व दायित्वे निश्चित करते. यामध्ये व्यवहार प्रक्रिया (transaction processing) आणि सेटलमेंट, वाद निवारण (dispute management) आणि सेटलमेंटसाठी 'क्लिअरिंग कट-ऑफ' (वेळेच्या मर्यादा) यांचा समावेश होतो.

c. NPCI ही UPI मध्ये 'इश्यूअर बँक्स' (Issuer Banks), 'PSP बँक्स' (PSP Banks), 'थर्ड पार्टी ॲप्लिकेशन प्रोव्हायडर्स' (TPAP) आणि 'प्रीपेड पेमेंट इन्स्ट्रुमेंट इश्यूअर्स' (PPIs) यांच्या सहभागास मान्यता देते.

d. NPCI ही सुरक्षित आणि कार्यक्षम UPI प्रणाली व नेटवर्क उपलब्ध करून देते.

e.NPCI ही UPI मध्ये सहभागी असलेल्या सदस्यांना ऑनलाइन व्यवहार राउटिंग, प्रक्रिया आणि सेटलमेंट सेवा पुरवते.

f.NPCI स्वतः किंवा त्रयस्थ पक्षाद्वारे (third party) UPI सहभागींचे लेखापरीक्षण (audit) करू शकते आणि त्यांच्या UPI सहभागाशी संबंधित डेटा, माहिती व नोंदी मागवू शकते.

g. NPCI ही UPI मध्ये सहभागी बँकांना अशा प्रणालीचा ॲक्सेस (प्रवेश) देते जिथे त्या बँका अहवाल (reports) डाउनलोड करू शकतात, 'चार्ज बॅक' (chargebacks) विनंत्या करू शकतात, UPI व्यवहारांची स्थिती अद्ययावत (update) करू शकतात इत्यादी.

PSP बँकेची भूमिका आणि जबाबदाऱ्या

a.PSP बँक ही UPI ची सदस्य असते आणि UPI पेमेंट सुविधा मिळवण्यासाठी व ती TPAP ला पुरवण्यासाठी UPI प्लॅटफॉर्मशी जोडली जाते; ज्यामुळे अंतिम ग्राहक/व्यापारी यांना UPI द्वारे पेमेंट करणे आणि स्वीकारणे शक्य होते.

b. PSP बँक स्वतःच्या ॲपद्वारे किंवा TPAP च्या ॲपद्वारे अंतिम ग्राहकांना UPI वर ऑन-बोर्ड (नोंदणी) करते आणि त्यांची बँक खाती त्यांच्या संबंधित UPI ID शी जोडते.

c. नोंदणीच्या वेळी अंतिम ग्राहकाची ओळख पटवणे (authentication) ही PSP बँकेची जबाबदारी असते; ही प्रक्रिया स्वतःच्या ॲपद्वारे किंवा TPAP च्या ॲपद्वारे केली जाऊ शकते.

d. अंतिम ग्राहकांसाठी TPAP चे UPI ॲप उपलब्ध करून देण्यासाठी PSP बँक TPAP ला सहभागी करून घेते आणि ऑन-बोर्ड करते.

e. TPAP आणि त्यांच्या प्रणाली UPI प्लॅटफॉर्मवर काम करण्यासाठी पुरेशा सुरक्षित आहेत, याची खात्री PSP बँकेला करावी लागते.

f. अंतिम ग्राहकाचा डेटा आणि माहिती (ज्यात UPI व्यवहार डेटा आणि UPI ॲप सुरक्षा यांचा समावेश आहे) यांची सुरक्षा व अखंडता जपण्यासाठी TPAP चे UPI ॲप आणि प्रणालींचे लेखापरीक्षण (audit) केले जाईल, याची खात्री करण्याची जबाबदारी PSP बँकेची असते.

g. UPI व्यवहार सुलभ करण्याच्या उद्देशाने गोळा केलेला सर्व पेमेंट डेटा (UPI व्यवहार डेटासह) PSP बँकेला केवळ भारतातच साठवावा लागतो.

h. PSP बँकेची ही जबाबदारी आहे की, त्यांनी सर्व UPI ग्राहकांना त्यांच्या UPI ID शी लिंक करण्यासाठी, UPI प्लॅटफॉर्मवर उपलब्ध असलेल्या बँकांच्या यादीतून कोणतेही बँक खाते निवडण्याचा पर्याय उपलब्ध करून द्यावा.

i. अंतिम वापरकर्ता ग्राहकाने (end-user customer) उपस्थित केलेल्या तक्रारी आणि वाद सोडवण्यासाठी तक्रार निवारण यंत्रणा कार्यान्वित करण्याची जबाबदारी PSP बँकेची आहे.

TPAP ची भूमिका आणि जबाबदाऱ्या

a. TPAP हा एक सेवा पुरवठादार (service provider) आहे आणि PSP बँकेच्या माध्यमातून UPI मध्ये सहभागी होतो.

b. UPI मधील सहभागाच्या संदर्भात PSP बँक आणि NPCI यांनी विहित केलेल्या सर्व आवश्यकतांचे पालन करण्याची जबाबदारी TPAP ची आहे.

c. UPI प्लॅटफॉर्मवर कार्य करण्यासाठी आपल्या प्रणाली (systems) पुरेशा सुरक्षित असल्याची खात्री करण्याची जबाबदारी TPAP ची आहे.

d.UPI आणि UPI प्लॅटफॉर्मवरील TPAP च्या सहभागाबाबत कोणत्याही वैधानिक किंवा नियामक प्राधिकरणाने विहित केलेले सर्व लागू कायदे, नियम, विनियम आणि मार्गदर्शक तत्त्वे (ज्यामध्ये NPCI द्वारे जारी केलेले सर्व परिपत्रक आणि मार्गदर्शक तत्त्वे समाविष्ट आहेत) यांचे पालन करण्याची जबाबदारी TPAP ची आहे.

e.UPI व्यवहार सुलभ करण्याच्या उद्देशाने गोळा केलेला UPI व्यवहार डेटासह सर्व पेमेंट डेटा केवळ भारतातच साठवणे TPAP साठी अनिवार्य आहे.

f.RBI आणि NPCI ला आवश्यक वाटेल तेव्हा, UPI शी संबंधित TPAP चा डेटा, माहिती आणि प्रणालींमध्ये प्रवेश मिळवण्यास तसेच TPAP चे ऑडिट (लेखापरीक्षण) करण्यास सहकार्य करण्याची जबाबदारी TPAP ची आहे.

g. TPAP ने अंतिम ग्राहकाला (end-user customer) तक्रार निवारण सुविधेद्वारे तक्रार नोंदवण्याचा पर्याय उपलब्ध करून दिला पाहिजे. ही सुविधा TPAP च्या UPI ॲप किंवा वेबसाइटद्वारे आणि TPAP ला योग्य वाटणाऱ्या इतर माध्यमांद्वारे (उदा. ईमेल, मेसेजिंग प्लॅटफॉर्म, IVR इ.) उपलब्ध करून दिली जाऊ शकते.

विवाद निवारण यंत्रणा

1.प्रत्येक अंतिम ग्राहक UPI व्यवहाराबाबत PSP ॲप किंवा TPAP ॲपवर तक्रार नोंदवू शकतो.

2.अंतिम ग्राहक संबंधित UPI व्यवहार निवडू शकतो आणि त्याबाबत तक्रार नोंदवू शकतो.

3.PSP बँक किंवा TPAP द्वारे जोडलेल्या अंतिम ग्राहकांच्या UPI-संबंधित सर्व तक्रारींसाठी, संबंधित TPAP कडे सर्वप्रथम तक्रार नोंदवली जावी (जर UPI व्यवहार TPAP ॲपद्वारे केला गेला असेल तर). जर तक्रार सुटली नाही, तर पुढील स्तरावर (escalation) PSP बँक, त्यानंतर संबंधित बँक (जिथे अंतिम ग्राहकाचे खाते आहे) आणि त्यानंतर NPCI यांच्याकडे याच क्रमाने दाद मागता येईल. हे पर्याय वापरल्यानंतर, अंतिम ग्राहक परिस्थितीनुसार 'बँकिंग लोकपाल' (Banking Ombudsman) आणि/किंवा 'डिजिटल तक्रार निवारण लोकपाल' (Ombudsman for Digital Complaints) यांच्याकडे दाद मागू शकतो.

४.निधी हस्तांतरण (fund transfer) आणि व्यापारी व्यवहार (merchant transactions) या दोन्ही प्रकारच्या व्यवहारांसाठी तक्रार नोंदवता येईल.

५.संबंधित ॲपवरच तक्रारीची सद्यस्थिती (status) अद्ययावत करून, PSP / TPAP द्वारे अंतिम ग्राहकाला (end-user customer) त्याबाबत माहिती दिली जाईल.

अटींमधील बदल:

वापरकर्त्याला याची जाणीव आहे की, NSDL पेमेंट्स बँक आपल्या संकेतस्थळावर (म्हणजेच www.nsdlpayments.bank.in - "संकेतस्थळ") या अटी प्रकाशित करून किंवा बँकेने ठरवलेल्या इतर कोणत्याही पद्धतीने त्यामध्ये कधीही सुधारणा किंवा भर घालू शकते. संकेतस्थळावर प्रकाशित केल्या जाणाऱ्या या अटी आणि त्यातील सुधारणांचे नियमितपणे अवलोकन करण्याची जबाबदारी वापरकर्त्याची असेल.